І чужому научайтесь, Свого не цурайтесь...
Т. Шевченко

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXIX. Ч. 161. ДЖЕРЗІ СИТІ І НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 1-го ВЕРЕСНЯ 1972 ЦЕНТІВ 20 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, SEPTEMBER 1, 1972 No. 161. VOL. LXXIX.

— КОРОТКІ ВІСТКИ —

Четвер, 31 серпня 1972

ДЕМОКРАТИЧНИЙ КАНДИДАТ НА ПРЕЗИДЕНТА сенатор Джордж МекҐоверн, виступаючи перед представниками Волл-стріту з проєктами соціяльної реформи, повідомив, що коли б він став Президентом ЗСА, то запросив би на секретаря скарбу консерватиста конгресмена В. Міллса. Сенатора МекҐоверна досить холодно зустріли представники бизнесових кіл Волл-стріту.

УРЯДОВА КОМІСІЯ ЦІН ВІДКИНУЛА прохання автопродуцентів дати їм дозвіл на підвищення цін на автомобілі продукції 1973-го року, про що прохали Дженерал Моторс і Форд Моторс компанії. Невеликі підвишки на ціни дозволені іншим автопродуцентам для покращання продукції та безпеки їзди.

ЮРИДИЧНА ПІДКОМІСІЯ СЕНАТУ ПОВІДОМИЛА, що нагляд Армії за підозрілими діячами був більш докладний у 1960-х роках, ніж це раніше припускали, хоча всіх тих даних ніхто не використовував практично. Підкомісія ствердила, що ті досьє-справи покищо не знищені, хоча була дана обіцянка всіх їх зліквідувати.

АМЕРІКЕН ЕРЛАЙН І ТРЕНС ВОРЛД ЕРЛАЙН започаткували дуже докладний перегляд всіх своїх пасажирів — перешукують навіть торбинки у жінок, валізки і увесь інший баґаж пасажирів. Загал пасажирів позитивно ставиться до такого заходу, розуміючи, що це робиться в ім'я поборювання повітряного піратства. Майже ніхто з пасажирів не протестує проти „обшуків", бо кожний бажає спокійно летіти до місця свого призначення, а не десь на Кубу чи де-інде під пістолею повітряного пірата.

НА ТАЙМС СКВЕРІ В НЮ ЙОРКУ ПОЛІЦІЯ зробила обшук у трьох кінотеатрах, спеціялізованих на показі порнографічних фільмів. Поліція сконфіскувала деякі реклями з „голими малюнками" й заарештувала кілька осіб за поширювання порнографії.

КОРПОРАЦІЯ ДЖЕНЕРАЛ МОТОРС ПОВІДОМИЛА, що приблизно через два роки вона випродукує і дасть на ринок певну кількість автомобілів з новим мотором, винайденим у Німеччині. Той мотор легший, він економніший і в ньому є значно менше рухомих частин, які швидко зуживаються, у порівнянні із сучасними моторами на автах.

ДЕПАРТАМЕНТ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ЗСА попередив населення, що з Бразилії до ЗСА переміщуються великі групи отруйних бджіл. Їхні вжалення можуть викликати смерть людини або тварини. Ті бджоли просуваються приблизно по 200 миль щороку на північ. Вони дуже агресивні й нападають на людей приблизно не далі як на 100 метрів від місця, де живуть.

БРИТАНІЯ ПРИПИНИЛА економічну допомогу, яку уділює африканській Уганді. Цьогорічна допомога Уганді в грошах та участі в різних проєктах охоплювала 24,500.000 дол. Припинення тієї допомоги, стилізоване дуже „делікатно", є перестορогою на адресу президента Уганди, який без ніяких попередніх розмов з британським та іншими амбасадорами — проголосив видалення 50.000 британських громадян, індійського, пакістанського й бенгальського роду.

У ПІВНІЧНІЙ ІРЛЯНДІЇ ВІДБУВАЄТЬСЯ тепер паралельна акція: присланий з Лондону до Північної Ірляндії міністер Вілліям Вайтлов старається довести до конференції з представниками католицької частини населення, а католицькі терористи продовжують свої насильницькі акти. Представники католиків погоджуються на таку конференцію під умовою, що буде скасований декрет про право притримувати без суду і слідства запідозрілих осіб, — Вайтлов обіцює скасувати той декрет, якщо дістане приречення, що буде припинений терор.

У ЗАХІДНІЙ НІМЕЧЧИНІ ЗРЕКЛИСЯ два міністри в соціялістичному уряді Віллі Брандта, яким публічно закинули, що вони, будучи членами уряду, брали одночасно поважний гонорар — понад 10.000 дол. річно, як правні дорадники великого видавництва, що м. і. видає правий журнал „Квік".

НА 25-ТИЧЛЕННІЙ ЖЕНЕВСЬКІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ РОЗЗБРОЄННЯ КАНАДА ПРИЄДНАЛАСЯ до комуністичних і „невтральних" представників, які твердили, що не треба ніякої міжнародної контролі, коли б прийняти договір про заборону підземних атомових вибухів. Експериментальні атомові вибухи заборонені в повітрі і під водою, але дозволені під землею. Речник Канади Жорж Іґнатієв заявив, що сейсмографічні апарати удосконалені вже до того ступня, що переловлюють всякі підземні атомові вибухи.

МАДЯРСЬКИЙ КАРДИНАЛ ЖОЗЕФ МІНДСЕНТІ ЇЗДИВ до Брюсселю на триденну зустріч з духовними і світськими мадярськими еміґрантами. 80-тирічний кардинал, який 15 років перебував в американській амбасаді, не виходячи на вулицю, де його арештували б комуністи, від 10-ох місяців живе у Відні, як гість тамошнього кардинала, свого приятеля, Йозефа Кеніґа.

В ЯПОНІЇ НЕМА міністерства військових справ, а існує тільки — з такими самими функціями і цілями — „Аґенція для справ самооборони". Японська „Оборонна Академія" вишколює старшин всіх родів зброї — піхоти, морської фльоти й летунства. У цьому році Аґенція самооборони зажадала від парляменту признання на цілі оборони 3,200.000.000 дол., на 22 відсотки більше, як в минулому році.

ФІЛІППІНСЬКІ КОМУНІСТИ ЗАПОВІЛИ, що ведучи терористичну акцію проти режиму президента Фердинанда Маркуса, поширять ту злочинну роботу також проти американських банків, американської амбасади й американських баз. Філіппінська поліція знайшла комуністичну брошуру „Плян на липень і серпень", де пропаґовано таку антиамериканську дію.

ІНДІЯ І ПАКІСТАН ПОГОДИЛИСЬ, що до 4 вересня ц. р. мають устійнити існуючі перед минулорічною війною державні кордони, а до 15 вересня ц. р. мають відтягнути свої війська в окупованих куснів чужої території.

ҐУРАҐАН „КОРА" ПЕРЕЙШОВ над Північним В'єтнамом, перешкодивши американському летунству переводити налети з давньою силою. Однак в минулий понеділок 28 серпня американські літаки збомбардували в околиці Ганою і Гайфонґу комплекс військових бараків і складів. Наземні бої відбувалися у Південному В'єтнамі знову в найближчому сусідстві міст Квантрі і Кесон, що їх південці в'єтнамці відбили від комуністів.

През. Ніксон прибув на Гаваї на конференцію з японським прем'єром

Гонолюлю. — У середу 30 серпня ц. р. президент Ніксон прилетів до Гонолюлю на Гаваях для дводенних нарад з японським прем'єром Какуї Танакою. Товаришать Президентові його дружина, державний секретар Вілліям Роджерс, асистент кля справ крайової безпеки Генрі Кіссінджер, заступник державного секретаря Алексіс Джонсон і асистент державного секретаря для далекосхідніх справ Маршал Ґрін. Після прилету на летовище під Гонолюлю Президент із почотом перелетів гелікоптером до посілости колишнього амбасадора в Італії за президента Айзенгавера, Клер Бут Лус, яка влаштувала велике прийняття для місцевих і закордонних видатних осіб, при чому Президент і його дружина стиснули руку яким 450 дипломатам та провідним гавайським діячам. Наради з прем'єром Танакою були передбачені на 31 серпня і 1 вересня, при чому вони будуть стосуватися економічних і політичних справ. Наприкінці липня ц. р. репрезентант президента Ніксона для торговельних справ Вілліям Еберлі старався підготовити теперішню конференцію в економічній ділянці, але японські промисловці і великі торговельні доми не дали ніяких конкретних обіцянок, що вони обмежать свій експорт до Америки, який дав балансову надвишку Японії близько три і пів більйона долярів. Такий величезний дефіцит американського торговельного балянсу з Японією спонукав президента Ніксона до пересторога на його останній конференції, що коли не буде зміни в японській торговельній політиці, то ЗСА будуть примушені поставити митні бар'єри.

МекҐоверн відбув зустріч з жидами

Ню Йорк. — Сенатор Дж. МекҐоверн відбув у середу 30 серпня зустріч у Ню Йорку з репрезентантами жидівської етнічної спільноти і на тій зустрічі визнав, що він має „жидівську проблему в Ню Йорку". Дуже тепло зустрінутий рабинами й іншими представниками жидівства, МекҐоверн сказав, щоб вони судили про нього „по ділах", а не по тому, що про нього скажуть чи напишуть передвиборчі противники. У промові, яку переривали 24 рази оплесками, демократичний кандидат на Президента ЗСА заявив членам Ради Рабинів, що „безпека Ізраїлю не повинна стати передвиборчим питанням", але „його вже порушено". При цьому він скритикував позицію, що її займає роками Адміністрація президента Ніксона у відношенні до Ізраїлю. І в тій промові, і під час інших зустрічей в тому дні МекҐоверн старався розвіяти певне недовір'я, яке виникло між тими виборцями щодо його відношення до Ізраїлю та переслідування жидів у СССР. Виступаючи перед авдиторією з 700 осіб у божниці при 89-ій вулиці, сенатор МекҐоверн сказав, що коли б він поїхав до Москви, як Президент ЗСА, то сказав би там з усією рішучістю, що думають американці про боротьбу совєтських жидів за свої права.

Генеральне Бюро Опіки започаткувало перевірку демократичних виборчих фондів

Вашинґтон. — Урядове Генеральне Бюро Обліку, яке в минулому тижні виявило „очевидні порушення" федеральних законів про фінансування виборчої кампанії у фінансовій діяльності республіканського Комітету за перевибір президента Ніксона, започаткувало в цьому тижні перевірку фінансових рекордів виборчої кампанії сенатора МекҐоверна. Сповістив про це керівник відділу названого бюра для справ федеральних виборів Філіпп С. Гюз, заявляючи водночас із цим, що видвигнені проти керівництва демократичної кампанії обвинувачення будуть трактовані серйозно. Водночас із цим генеральний прокуратор ЗСА Кляйндінст подав до відома, що справа кримінального вламання до бюр демократичної крайової головної кватири в дні 17 червня ц.р. буде розглянена федеральним судом ще перед виборами в дні 7 листопада, правдоподібно вже у вересні цього року.

Президент вислухає звіту про В'єтнам — воєнна ситуація без змін

Гонолюлю. — У зв'язку з прилетом президента Ніксона на Гаваї на зустріч з новим японським прем'єром, прилетів туди з Південного В'єтнаму американський амбасадор Елсворт Банкер, щоби скласти звідомлення про теперішню ситуацію у В'єтнамі. За ствердженням американських кореспондентів і найкращих знавців справи, однаково дипломатичні заходи за замирення у В'єтнамі, як тамошня війна зайшли в сліпий кут. Комуністичний наступ, поведений 30 березня ц. р. масовими силами, що їх перекинено з Північного В'єтнаму на південь просто почерез ніби здемілітаризовану смугу, мав в перших днях і тижнях деякі успіхи, але зрештою здобув для Північного В'єтнаму тільки мінімальну територію. Деякі міста, як Анлок, по-геройски пережили тримісячну облогу й відбили всі атаки, інші знову, здобуті ворогом, опинились знову в руках південних в'єтнамців, дармащо з тих міст, як ось з Анлоку чи Квантрі або Кезану, залишились тільки звалища й руїни. Південні в'єтнамці втратили від 30 березня ц. р. коло 15.000 вбитими вояками і 50.000 раненими, а комуністи коло 70.000 вбитими. Ще більші втрати понесло цивільне населення, яке терпить однаково від комуністичного обстрілювання і фронтових боїв, як від американських налетів. Військові аналітики припускають, що комуністи приготовляються до нового наступу безпосередньо перед листопадовими виборами, щоб дати арґументи в руки демократичному кандидатові сенаторові Джорджові МекҐовернові, який заявив кількакратно, що він негайно після інавґурації припинить бомбардування Північного В'єтнаму, припинить всяку дальшу допомогу теперішньому режимові Південного В'єтнаму та відкличе всі американські збройні сили, себто зробить все те, чого власне домагаються комуністи. Радіо з Ганою виступило різко проти заяви президента Ніксона з його останньої пресової конференції, ствердивши, що не може бути замирення, поки Ніксон не відмовиться від допомоги Південному В'єтнамові і не прийме пропозиції щодо створення коаліційного „демократичного" режиму у Сайґоні.

Готуються нові суди над арештованими в Україні українцями

Ню Йорк. — Згідно з повідомленням „Інф. Листка" Прес. Служби ЗП УГВР, погромницький терор в Україні продовжується. Після засудів Данила Шумука (на 10 років ув'язнення в таборах суворого режиму і 5 років заслання), Олександра Сергієнка (7 років ув'язнення і 3 роки заслання), Стефанії Шабатури (5 і 3 роки), о. Василя Романюка (7 і 3 роки) та інших українці Києва, Львова й інших міст чекають нових судів, вироків і репресій. Дня 23 травня перевели з психіятричної лікарні в Києві до в'язниці поета і літературознавця Василя Стуса, автора збірки „Зимові дерева". Стус перебував у психіятричній лікарні від 6 травня до 23 травня і його визнано осудним. Справу його веде слідчий В. І. Лубенець. Спочатку його обвинувачували за статтею 187-1 кримінального кодексу УССР, тепер його перекваліфікували на статтю 62-у того ж кодексу, тобто судитимуть його за „антирадянську діяльність". Арештованого в Нальчику на Кавказі Юрія Шухевича, сина головнокомандувача УПА Романа Шухевича-Чупринки поставлено в стан обвинувачення за статтею 70-2 крим. кодексу РСФСР. Слідство проти нього — згідно з інформаціями „Хроніки поточних подій", ч. 26 з 5 липня 1972 р. — веде майор Кажешев із кабардино-балкарського КГБ. По трьох місяцях слідства Ю. Шухевич був перевезений до Києва, але ж незабаром його знову відправили до Нальчика, правдоподібно вому, що не встановлено ніяких зв'язків Ю. Шухевича із справою арештованих у Києві українців — І. Світличного та інших. Дружина Ю. Шухевича Валентина Троценко живе в Нальчику. У них двоє дітей — Роман, народжений 1970 року й Ірина, народжена 1972 року.

З НАГОДИ СВЯТА „ДНЯ ПРАЦІ" СПОДІВАЮТЬСЯ БАГАТО ТИСЯЧ ЛЮДЕЙ НА УКРАЇНСЬКИХ ОСЕЛЯХ І ТАБОРАХ

Як щороку, американці відзначають Свято Праці — „Лейбор Дей", головно в курортних місцевостях, на пляжах над морем, на різних літніх оселях, за кермом у авті в довгій мандрівці, або на борту літака чи корабля. Маси українців, як і кожного року, проведуть суботу 2, неділю 3 і понеділок 4 вересня здебільшого на своїх відпочинкових літніх центрах, у Оселях та на різних таборах, де влітку відпочиває, розважається й виховується в українському дусі членство Пласту, СУМА, ОДУМ-у й ін молодечих товариств та організацій.

Тенісові і плавацькі змагання та концерти на „Союзівці"

Союзівка, Керґонксон. — У днях „Свята Праці", від 1-го до 4-го вересня включно, на Оселі УНСоюзу в Кетскильських горах, з доручення Спортової Централі Америки і Канади й заходами Карпатського Лещетарського Клюбу в Ню Йорку відбуватимуться великі спортові розгри. До них входять тенісові змагання за індивідуальності і за чаші — жінок, чоловіків, сеньйорів, юначок, юнаків, хлопців, і в суботу

Михайло Голіян
диригент оркестри Осередку СУМА, Чикаґо

2-го вересня — плавацькі змагання у різних вікових категоріях за першості УСЦАК-у та нагороди УНСоюзу. Плавацькі змагання у великому купелевому басейні Союзівки розпочнуться в суботу 2 вересня о 11-ій год. ранку, фінали по полудні того ж самого дня.

Крім спортових змагань, як і кожного кінця тижня на Союзівці будуть великі мистецькі й розваґові програми та вечірні забави під звуки оркестр: „Союзівки" під кер. В. Добущака і „Амор" під кер. М. Романенка. Під час виступів Союзівської оркестри співає Оксана Борбич. Після забави у п'ятницю, у суботу 2 вересня — велика програма „Союзівка на весело", з виступом Ікера. „Міс Союзівки" 1972 р. Тані Зазулі — танок, аранжування В. Гентиша, і оркестри Союзівки. У неділю великий концерт дасть духова оркестра СУМА ім. Павлушкова з Чикаґо, початок о год. 8:30 вечора, виступатиме також Ансамбль Союзівки, до забав гратимуть дві оркестри в охолодженій залі „Веселки" і на плятформі; конферансьє маестро Вол. Гентиш, в англійській мові — Аня Дидик. Щодо кухні, то вона вже відома на всю околицю у тому районі Кетскильських гір.

21-ий Здвиг СУМА в Елленвіл і в Огайо

Елленвіл, Н. Й. — Одночасно на Оселі СУМА в Елленвіл і на Оселі СУМА „Хортиця" в Огайо відбудеться в двох частинах 2-ий Всеамериканський Маніфестаційний Здвиг Спілки Української Молоді Америки, під кличем „За правду будемо битись!" Здвиг триватиме впродовж трьох днів, від 2 до 4 вересня. Комендантом Здвигу на Оселі в Елленвіл є Лев Футала, а в Огайо — Р. Почтар. На Сумівській Оселі в Елленвіл заплянувано відбути два концерти і Маніфестаційну частину — після недільних вранішніх Богослужень, на якій святкову промову виголосить голова Головної Управи СУМА мґр С. Гановський, Дефіляду під звуки оркестри Осередку СУМА з Чикаґо під диригуванням Михайла Голіяна, також спортові змагання молоді, підсумки змагань, офіційне закриття Вишкільного Табору й роздачу свідоцтв та нагород. Вечорами в суботу й неділю — забави. У понеділок 4 вересня буде проведено Апель і закриття Табору. 2-ий Здвиг СУМА присвячений 250-літтю народження українського філософа - ідеаліста Григорія Сковороди, 80-літтю народження Верховного Архиєпископа УКЦеркви Кардинала Йосифа та 30-літтю створення УПА

Фестиваль Молоді на Оселі Ольжича

Лігайтон, Па., на Оселі Ольжича курсанти Вишкільних Курсів МУН влаштовують у суботу 2-го вересня велику забаву для молоді, а в неділю 3-го вересня Фести-

(Закінчення на стор. 5-ій)

ОЛІМПІЯДА РОЗПОЧАЛАСЯ УКРАЇНСЬКИМИ БОГОСЛУЖЕННЯМИ В ОЛІМПІЙСЬКОМУ СЕЛИЩІ

Мюнхен, XX Олімпіяда (УІС „Смолоскип"). — В Мюнхені розпочалася величава XX Олімпіяда. В суботу 26 серпня 1972 р. тисячі людей заповнили головний олімпійський стадіон і були свідками найбільшої в історії зустрічі спортсменів цілого світу. Востаннє президент Міжнародного Олімпійського Комітету (МОК) А. Брандеж звернувся зі словом до тисячів спортсменів і глядачів, а офіційно відкрив Олімпіяду президент Федеральної Републіки Німеччини Ґустав Гайнеман. Колоніяльну совєтську Олімпійську делеґацію очолював український спортсмен з Білої Церкви інженер Олександер Медвідь, який живе в Білорусі і який ніс в одній руці великий червоний прапор, символ поневолення багатьох народів ССCР.

Марші спортивних делеґацій головним стадіоном, кольоритні одяги, випущення тисячів голубів, а увечорі забиті вулиці міста молоддю, яка по своєму відзначала цей величний день у своєму житті — закінчили перший святковий день Олімпіяди, щоб наступний день приступити до тяжких змагань за першенство і золоті медалі.

До Мюнхену, крім тисяч спортсменів і глядачів з усіх країн світу, приїхало також кілька десятків українців зі ЗСА і Канади і кілька десятків (на заповіджених півтора тисячі) туристів з УССР. Присутність українців можна було відчути в Мюнхені від першого дня Олімпіяди.

Неділя 27 серпня, день, в який розпочалися офіційно змагання на різних олімпійських стадіонах, став історичним днем для українців: в Олімпійському селищу, доступ до якого дуже охороняється, вранці о 7-ій год. було

(Закінчення на стор. 5-ій)

ОЛІМПІЙСЬКИЙ МЮНХЕН

Мюнхен (О. Зінкевич). — Вперше, мабуть, від останньої війни, Мюнхен ожив, став якийсь живіший, більш привітний, більш уважливий до чужинецького відвідувача. Найменшого сліду останньої війни не бачити в столиці Баварії. Затерлася з залишками руїн також ненависть між колишніми ворогами, які на життя і смерть боролися тому кілька десятків років.

Блискуча чистота, олімпійські прикраси, тисячі прапорів по вулицях і на будинках, блеск світел Олімпійського центру, впроваджують людину немов в казковий світ, про який сьогоднішній людині і зокрема українцеві не можна було й мріяти. Сьогодні для нас — сотень українців, які живуть в Німеччині і десятків українців, які прибули із ЗСА, Канади й інших країн — це дійсність. Ви ходите, ви оглядаєте, ви чуєте все те, що знаменує чи не кожні Олімпійські Ігри.

Ви — на XX-их Олімпійських Іграх.

В автобусах, в новозбудованому метро, в трамваях, на вулицях, в кафейках ви чуєте різні мови, ви бачите різні одяги, різні кольори шкіри.

Понад цією суматохою, понад схрещенням різних антагонізмів, ворожнеч, ненависті і хворобливої компетенції великодержав — ви бачите майже феноменальне явище — Олімпійські ідеали, які на кілька тижнів закриють те, чого не можна заховати, ані прикрити в наших сімдесятих роках двадцятого віку.

Міжнародний Олімпійський Комітет (МОК) має но-

(Закінчення на стор. 5-ій)

„Перемишль — твердиня України на Заході" — окремий додаток „Свободи" з нагоди з'їзду перемишлян

Із сьогоднішнім числом „Свободи" появляється двосторінковий окремий додаток п.н. „Перемишль — твердиня України на Заході", виданий з нагоди з'їзду Земляцтва „Перемищина". На зміст цього додатку склалися, крім увідної статті ред. Василя Качмаря п.н. „В поклоні княжому Перемишлеві", численні репродукції — усіх 24 — оригінальних фотографій з історії церковного і культурно-освітнього життя українського Перемишля. Відбувається з'їзд земляцтва „Перемищина" в днях 2 - 4 вересня ц.р. у Ґантері в мотелі „Ксеня" і в ґантерській „Гражді" при церкві св. Івана Хрестителя. Почнеться з'їзд в суботу 2-го вересня реєстрацією учасників, а о 2-ій год. по полудні — формальним відкриттям у „Гражді", присвяченим першому українському Єпископству. О 5-ій год. вечора — бенкет у мотелі „Ксеня" на пошану дир. Григорія Цеглинського, а о 9-ій год. там відбудуться Перемиські вечерниці з піснями й танцями. У неділю о 11-ій год. ранку буде відправлена Соборна св. Літургія у церкві св. Івана Хрестителя в намірення українців у Польщі та панахида за померлих Владик, крилошан, священиків і мирян з Перемищини; після обіду — доповідь про поетку Уляну Кравченко й мистецька частина. Того ж дня відбудеться Зустріч матурантів чоловічої гімназії, жіночої гімназії та жіночої семінарії. У понеділок 4-го вересня — оглядини околиць Кетскильських гір і прощання.

„Українська подія" на Сиракюзькому Стейтовому Ярмарку

Сиракюзи. — У найближчу неділю, 3-г вересня ц. р. о год. 12:00 в пол. виступлять на Річному Стейтовому Ярмарку в Сиракюзах, Н. Й. жіночий хор Албанської Округи та танцювальний гурток „Троянди" з Трой, поруч з найкращими мистецькими силами стейту Ню Йорк. Українським Жіночим Хором диригує мґр Анна Базар. В його склад входять 25 осіб, переважно другої і третьої ґенерації. Хоч він створився недавно, бо щойно на початку цього року, він вже здобув собі добру славу своїми виступами на українському Фестивалі в Трой. Танцювальний гурток „Троянди" є під керівництвом панни Уляни Корґун. За свій короткий час існування він з успіхом виступав на Українському Фестивалі та парафіяльному святі в Трой. Танцювальний гурток, подібно як і жіночий хор, без перерви навіть на літній час підготовляються до заповідженого виступу в Сиракюзах та до пізніших виступів, головно до Міжнаціонального Фестивалю в Трой, що заплянований на 29-го жовтня ц. р.

В одногодинну програму „Української Події" входять три танці — Гонивітер, Запорожський герць і Гопак, та 15 пісень. Поїздку Хору та „Трояндів" до Сиракюз уможливила фінансова підтримка Стейтової Ради для справ мистецтва, яку вони отримали за посередництвом Гуртка Любителів Мистецтва в Трой.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Передплата: на рік — $24.00, на пів року — $12.50, на 3 місяці — $6.50. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Зустріч на Гаваях

Напередодні відлету на Гаваї на зустріч з новим японським прем'єром президент Ніксон назвав Японію „економічним гігантом". Японія, територія якої розкинена на островах і куди менша за стейт Каліфорнія, є нині другою після Америки найбільшою в світі економічною потугою, природним союзником Америки у тихоокеанському обширі, із щораз видатнішою ролею, як протектора малорозвинених країн Азії і Далекого Сходу. Коли частина Японії згідно з Ялтинським договором все ще окупована Совєтами і коли під боком Японії знаходиться китайський велетень з атомовою зброєю — Японія мусить дбати за приязнь Америки і дорожити тією приязню. Це — головне джерело надії президента Ніксона, що йому вдасться переконати японського прем'єра Какуї Танаку, за фахом економіста, що не можна продовжувати такої японської торговельної експансії з одночасними власними імпортовими бар'єрами, щоб Америка записувала понад трибільйоновий дефіцит свого торговельного балянсу з Японією.

Це одна з тем американсько - японської конференції „на вершинах", тема із сфери економіки. Друга тема із сфери політики — рішення Японії піти далі, як пішов Ніксон, бо не тільки нав'язати „діялог" із Пекіном, але й відновити з ним повні дипломатичні взаємини. Така радикальна зміна у відношенні Токіо до Пекіну ставить руба проблему майбутности американських баз на території Японії і права користуватися ними в обороні не лише В'єтнаму, але й Тайвані проти теоретично можливої атаки збоку — комуністичного Китаю. Що буде із союзом Японії з Вільним Китаєм із його осідком на Тайвані? Ніксон оборонив у Пекіні становище Америки, як союзниці Вільного Китаю — всі познаки вказують на те, що Танака готов піти дальше назустріч бажанням Пекіну.

Після подорожі Ніксона до Пекіну — заповіджена до Китаю подорож Танаки це, може, ще більша прикрість для Москви. Особливо, коли Танака заявив: „Японія й Америка мають ідентичні інтереси. Ці дві країни — наче нерозлучні брати". СССР є загрозою для кожної з тих трьох країн — Америки, Китаю і Японії. Це ще одна добра плятформа для конструктивних нарад на Гаваях. Тому не дивниця, що нема американського коментатора, який не дивився б оптимістично на цю гавайську конференцію „на вершинах".

Як колись — за царів...

В Києві — столиці Української ССР, що її визначають совєтські пропаґандисти як „незалежну і суверенну державу українського народу", діються речі можливі хіба ще в часи реакційного царського режиму і брутальної чорносотенщини. Совєтський комуністичний режим — той, що вихваляється своєю пошаною до Шевченка і його творчости, забороняє українцям відзначати роковини перевезення його тлінних останків з Петербургу до Києва у традиційні дні 21-22 травня, наказує арештовувати молодих людей, що співають Шевченків „Заповіт", розганяти тих, що приходять під пам'ятник Поетові у вишиваних сорочках чи із шевченківськими відзнаками на грудях.

Подані російськомовною самвидавною „Хронікою поточних подій" факти репресування учасників Шевченківської маніфестації нагадують найгірші часи поліційної сваволі під час похорону Лесі Українки в Києві, коли царські поліцаї й аґенти „охрани" забороняли співати „Вічную пам'ять" Поетці, чи початок 1914 року, коли одна за одною сипалися заборони відзначати 100-річчя з дня народження Шевченка. Тепер у „радянській" — уярмленій Москвою Україні ув'язнюють за саме тільки співання „Заповіту", за українську сорочку, за українську відзнаку. Факти ці є тільки дальшим виявом репресивної політики совєтського режиму, який протягом уже багатьох років намагається зліквідувати традиційні вже травневі Шевченкові святкування, розганяючи зібрану молодь і громадян, викидаючи з університетів і шкіл тих студентів, що брали участь в Шевченківських маніфестаціях, звільняючи з праці причетних до неї діячів культури, а то й арештуючи активніших з-поміж них.

Вияви цієї політики не відокремлені. Вони є тільки черговою ланкою в екстермінаційній політиці московського комуністичного режиму, рішеного знищити українську ідентичність і національну свідомість, зрусифікувати під претекстом „злиття націй" всі ділянки українського життя, зокрема освіту й науку, звести українську мову до стану непотрібного пережитку — в небуття.

В. Давиденко

ОСТАННІЙ РОМАН ВИННИЧЕНКА

У видавництві УВАН в ЗСА у 1971 році за редакцією і з вступною статтею Григорія Костюка вперше опубліковано роман Володимира Винниченка „Слово за тобою, Сталіне!" І того ж року в Канаді, в альманаху „Північне Сяйво", що його впорядкував Яр Славутич, вийшла перша частина Винниченкового роману „Поклади золота".

Напевно не один літературний критик проаналізує в нашій пресі ці твори, що їх написав на схилі свого віку колись найпопулярніший на Україні письменник і найбільш контроверзійний політичний діяч з доби визвольних змагань. У цій статті не ставимо своїм завданням давати оцінки цим будь-що-будь цікавим романам, а подамо лише деякі рефлексії, що зродилися під час їх читання.

„Слово за тобою, Сталіне", не належить до кращих творів В. Винниченка, хоч і з ньому рясно приоздоблює він текст свіжими образами, веде розповідь невимушено, динамічно, уміє зацікавити читача фабулою і окремими фраґментами.

Однак, у цьому романі письменник узявся, либонь, за непосильне для нього завдання: написати про те, чого він не бачив десятки років, а хіба чув від людей чи вичитав з преси і довідався від совєтських письменників і журналістів-неповоротців.

Центральні постаті роману — родина Іваненків, колишніх активних українських ес-ерів, на тлі 1936-38 років видається нереальною: Степан — депутат Верховної Ради СССР та високий службовець МҐБ, Сергій — професор, Євген — священик і наймолодший Марко — в'язень концтабору, н е з ламний „буржуазний націоналіст", що доживає свої останні дні. Крім того Стефанова дружина Катерина, також комуністка, і двоє їхніх дітей — Леонід, письменник, і Маруся, школярка. Всі вони, крім Марка, живуть у Москві. Така комбінація з священиком, політв'язнем і чекістом у часах сталінського терору була виключена.

Ще бувши в Харкові, брати Іваненки ставши, як колишні ес-ери перед загрозою розстрілу, принесли в жертву ҐПУ Євгена і тим врятували своє життя. Провівши довгі роки в сталінських катівнях, Євген кличе брата Степана до концтабору, щоб перед смертю передати йому великої ваги „державний секрет". З наказу МҐБ Степан летить з Москви літаком на зустріч із зрадженим ним братом.

Лист Марка, що його він передав братові у таборовій лікарні — довго обдумувана ним помста за чорну зраду. Знаючи, що так чи інакше той лист дістанеться до МҐБ, Марко пише про нібито широкорозгалужену підпільну організацію „термітів", до якої він належить і яка підточує совєтську систему і неминуче приведе її до загибелі. Він проклинає брата і обтяжує його в очах МҐБ такими словами: „Продаючи мене за сталінський „соціялізм", ти казав, що ви тайно помагатимете нам. Правда, ви помагали. Але яка то поміч була? Дворушницька: панів своїх ви дурили на сантиметри, а нас душили на кілометри..."

Передавши С т епанові цього листа, Євген ще нібм хотів щось йому сказати і попросив нахилитися над ліжком. І тоді сталася макабрична сцена: „Вмить уся постать хворого скинулась, карлючкуваті пальці обох рук зметнулися вгору, обхопили голову Степана Петровича, а зуби Марка вп'ялися в похилене лице брата..."

Щоб відірвати Марка від Степана, чекіст мусів бити його до смерти ручкою револьвера по голові.

Вночі, коли Степан спав у мешканні коменданта табору, з Маркового листа зроблено копію і переслано до централі МҐБ. Степан здогадався про це і, повернувшись до Москви, щоб „зреґабілітувати" себе в очах начальства, запропонував плян: виїхати на Україну і дослідити на місці, чи справді існує організація „термітів". Член Політбюра Дев'ятий, якому свого часу Степан двічі врятував життя, приобіцяв підтримку і від себе дав завдання вияснити настрої населення України, бо звітам МҐБ він не довіряв.

Тут невеличка деґресія: перед написанням цього роману В. Винниченко створив власну соціяльно - політичну, „мирну" концепцію ущасливлення людства, яку виклав у романі „Нова заповідь". Хоч сам він у своєму „Щоденнику" іронічно назвав цю концепцію колектократії „утопією", власне таке означення цієї у значній мірі під впливом соціялістів - утопістів, Бакуніна та Маркса створеної концепції і пасує.

До цього треба було б ще додати, що ця концепція не тільки утопічна, але й крайньо наївна, бо базується на добровільному зреченні влади всіма урядами земної кулі, а зокрема диктаторами Совєтського Союзу. Невже ж, укладаючи таку еклектичну теорію побудови нового світового устрою, Винниченко і в старості своїй не збагнув, що головна ціль большевиків, від Леніна почавши — абсолютна влада для себе і своєї партії, яку приховували вони за словами „диктатура пролетаріяту", а тепер приховують за словами „всенародна держава"?

Проте, цю свою концепцію Винниченко, як виходить з його цитованого в книжці „Щоденника", вважав за „єдиний, реальний і практичний вихід із того кошмару, який практичні політики Сходу і Заходу готують для всього світу".

В романі „Слово за тобою, Сталіне" Винниченко, як пише він у передмові, „убрав цю концепцію в таку літературну форму, яка змогла б легше притягти увагу широких мас читачів (у формі роману), починаючи від робітника на фабриці і кінчаючи професором університету".

Тож, головний персонаж роману, Степан Іваненко, умовившись з Дев'ятим, щоб регабілітувати себе і вияснити, чи є в Україні „терміти", виїхав у подорож, нав'язуючи з людьми із різних прошарків населення провокаційні розмови на тему винниченківської колектократії. Висліди були несподівані: Україна аж кишіла від „термітів", які, очевидно, до ніякої антисовєтської організації не належали, але з усієї душі ненавиділи совєтський режим, отже фактично ніби були „термітами".

Історія в радгоспі, де допитують, уживаючи, м'яко кажучи, незаконних способів, члена Верховної Ради СССР Степана Іваненка, прийнявши його за американського шпигуна, грішить цілим рядом суттєвих помилок проти підсовєтської дійсности, що їх не спромігся уникнути Винниченко. Та й годі припустити, щоб радгоспне начальство відважилося брати на тортури „американського ш п игуна" замість негайно доставити його в МҐБ до Києва.

Зовсім неправдоподібний тип змалював Винниченко у своєму ніби реалістичному романі в образі „активіста" Антонюка, насправді притаєного н а й лютішого ворога комунізму і його персоніфікації Сталіна. І та сцена, коли Антонюк, думаючи, що Степан спить, немов середньовічний маґ, виконуючи містичний ритуал, насилає на Сталіна „злу силу", виглядає ґротесково. Так само неймовірними видаються оті А н т о нюкові „ікони" на покутті: бог Карло - отець посередині, бог Ленін - син ліворуч і бог Сталін - дух святий праворуч.

У спосіб вербування донощиків МҐБ з-поміж школярів, як його представив Винниченко, навряд чи хто з читачів, знайомих із совєтською дійсністю, повірить: директор школи відвозить маленького Сергійка до міліції (!), де його нещадно лупцюють, змушуючи стати донощиком. Очевидно, після того забороняють йому розголошувати те, що з ним робили. Хлопчикова реакція зрозуміла: він про все негайно розповідає своєму дядькові. То невже ж за таких дурнів мав автор чекістів?

Жіночі персонажі в цьому романі, як і в більшості творів Винниченка, викликають у читача симпатію. Чи не найкращий з них образ Марусі, дочки Степана Іваненка, у якої комсомольський квиток не заслонив щирого, доброго серця, не затьмарив душі комуністичною індоктринацією.

Письменницькою інтуїці-

(Закінчення на стор. 5-ій)

Петро Ісаїв

УКРАЇНСЬКІ МУЧЕННИКИ ЗА НАВЕРНЕННЯ ПРЕДКІВ МОСКВИНІВ НА ХРИСТИЯНСТВО

(1)

Мало - хто з українців знає, що після поширення християнства в Русі - Україні монахи з Печерського монастиря в Києві ширили християнство на Ростово-Суздальщині, яка пізніше стала Московщиною, і деякі з них згинули мученичою смертю з рук тамошніх поган. Вони були одними з перших київських місіонерів, що стали мучениками, поширюючи християнство між предками пізніших москвинів.

У цей зматеріялізований час, коли так мало є духовних покликань між вірними нашої Церкви на еміґрації, варто пригадати, що на світанку християнства в Русі-Україні були ревні монахи-місіонери, які не вагалися наражатися на небезпеку, щоб ширити Христову науку. Може це заохотить когось із сучасної молоді вибрати й собі життьовий ідеал — служити Богові, Його Церкві і своєму народові.

Московські большевики з допомогою всіх засобів пропаґанди втовкмачують у голови поневолених ними українців, немов багато добра вчинив „старший брат" для українського народу. Варто пригадати, що українці зробили дуже багато добра для москвинів, починаючи від поширення між ними християнства, яке піднесло на вищий рівень їх мораль, духовість і культуру.

В американських шкільних підручниках здебільша подають, що князь Володимир був „російський" князь, який охристив „Росію". При такому ставленні справи та інколи ще й при незручній стилізації учень може мати враження, немов би населення Руси - України прийняло християнство з „Росії", а не навпаки.

**

В Русі - Україні християнство поширювалося значно легше, як на Ростово-Суздальщині, з чотирьох причин.

Поперше, Україна знаходилася близько Чорного та Середземного морів і це допомагало українцям втримувати зв'язки з християнським світом. Знаємо, що християнство проникало в Русь - Україну з берегів Озівського й Чорного морів уже від першого століття по Христі. Вже 867 року відбулося перше охрищення русинів, і до них вислано єпископа чи архиєпископа. Як виходить, уже князь Аскольд був християнином. Знаємо, що вже за князя Ігоря (912-945) була в Києві церква св. Іллі, і що вже княгиня Ольга охристилася.

Подруге, х р и стиянство ширилося головно по містах, куди приїздили й де довший час перебували купці - християни. В місцевостях, більш віддалених від торговельних шляхів, також і в Русі - Україні важче було поширювати християнство. Так зване двоєвір'я існувало й там довгий час. Ростово - Суздальщина лежала далі від тодішнього християнського світу й від головного т о р говельного шляху.

Потретє, поганські вірування, мораль і світосприймання людности Руси - України були ближчі до християнства, як мораль і світосприймання людности Ростово - Суздальщини, яка складалася на 80 відсотків з фінського населення, а тільки на 20 відс. зі слов'янських племен в'ятичів та кривичів.

Почетверте, в Русі - Україні значно слабше була зформована верства жерців-волхвів, як на Ростово-Суздальщині. В Україні батьки родин і патріярхи родів виконували функції волхвів, зокрема приносили жертви поганським богам із земних плодів. Верства волхвів на Ростово - Суздальщині була міцніша і мала значний вплив на населення. Волхви погрожували, що їхні боги зішлють великі нещастя на тих, хто прийме християнську віру, і бунтували населення проти тих, хто ширив віру, а враз і проти тих, хто підтримував християнство, отже проти князів. Тим то бунти проти християнського духовенства інколи переходили в політичні бунти.

Тож не дивно, що на самому початку на Ростово-Суздальщині будували церкви й парохіяльні доми у вигляді твердинь, щоб християнські місіонери, священики та їх прислуга могли оборонятися проти поганського населення, що його підбурювали волхви.

Якщо йдеться про північні землі Київської держави, то найраніше засновано єпископства не на Ростово-Суздальщині, а в місті Новгороді, над Ільменським озером, в цій останній великій торговельній станиці при відомій „путі з Варяг у Греки", а водночас у давній столиці держави. Ще за Володимира Великого, 992 року, прибув до Новгороду з Корсуня (Херсонесу в Криму) єпископ Йоаким. Хоч Новгород був великим торговельним центром, але лежав він далеко від центрів християнства (в Швеції проповідував християнство єпископ Ансґар уже в IX ст., одначе християнство поширилося в тому краю аж у XII ст., а в Норвегії в 995-1000 рр. і в 1015-1030 рр.). Новгородці не бажали христитися. В Якимівському літописі (вміщеному в історії Татіщева) є оповідання, з якого видно, що намісник Новгороду Добриня, дядько Володимира Великого, вжив примусу, а саме запалив місце зібрання поган, через що постала приповідка „Путята христив мечем, а Добриня вогнем". (Путята був тисяцьким Володимира, тобто шефом адміністрації в Новгороді). Слід відмітити, що Добриня і Путята діяли незгідно з засадами Церкви, яка супротивиться примусовому ширенню християнства.

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

ПРО „УКРАЇНСЬКИЙ СПОРТ В АМЕРИЦІ"

У 154-му числі „Свободи" появилася стаття д-ра Івана Яроша, яка згідно з своїм змістом майже не мала нічого спільного із цим заголовком. Між рядками своїх „історичних" згадок про український спорт в Західній Україні і пізніше в Західній Німеччині в таборах ДП та між вичислюваними власними заслугами д-р Іван Ярош дійшов до „Українського Спорту в Америці" такими твердженнями: „Розцвіт діяльности спортового т-ва „Ч. Січ" не прийшов так легко, і багато треба було старань підписаного".

І друге твердження: „Два роки тому „Ч. Січ" стояла перед небезпекою руїни через поставу проводу, що як не буде професійної дружини копаного м'яча з чужинцями - гравцями, то „Січ" розлетиться. Однаке, домагання підписаного „умасовити" наш спорт виявилися слушними"...

Управа УСТ „Ч. Січ" оцим спростовує ці твердження, які не відповідають правді. До розцвіту „Ч. Січі" причинилися десятки жертвенних і ділових діячів, які протягом 16-ти років пляново й послідовно розбудовували існуючі ланки та організували нові. Українське громадянство в Америці, лаяний автором УСЦАК, батьки сотень дітей, що вправляють в „Ч. Січі" спорт і, зокрема, читачі „Свободи" добре поінформовані про працю і успіхи цього Т-ва.

Твердження про професійну дружину з чужинцями - гравцями не заслуговує навіть на нашу увагу.

Шановному авторові, який під сучасну пору є організаційним референтом СУАСТ - Схід, замість незаслуженої критики проводу „Ч. Січі" і нашої спортової Централі УСЦАК, які все таки багато зробили для українського спорту в Америці, радимо взятися до ділової праці в системі СУАСТ'у, в якій, ми певні, можна осягнути бажаних д-ром Іваном Ярошем успіхів.

Теодор Вислоцький
перший заступник голови
УСТ „Чорноморська Січ"

МОЯ ПОДЯКА

Я щиро дякую п. Р. Остапчукові за його виправлення помилок, що трапилися в моїй статті „Парадокси наших днів". (Див. його лист у „Свободі" з 24 серпня ц. р.).

Кінь же, кажуть, на чотирьох ногах, та й той спотикається. Хоч про кожен із згаданих у листі Р. Остапчука випадків можна сказати українською приказкою „не вмер Данило — болячка задавила", але друковане слово таки мусить бути достеменне.

В. Гірчак

Ню Йорк

Алла Коссовська

ДВІСТІ ПЕРШИЙ

(3)

Вони зустрілися в аптеці, куди Ольга прибігала по ліки для матері. Аптекар, старий жид, який тепло поставився до молоденької землячки, як він почав називати Ольгу, дізнавшись, що вона з України, порадив їй звернутися до „доброго доктора", теж українця, називаючи його „доктором бідних" і запевняючи, що він не братиме з неї грошей за лікування матері. Ольга взяла адресу, виписану старим аптекарем, повернулася, щоб бігти додому, і на дверях мало не збила з ніг малого чоловічка, майже карлика, що саме входив до аптеки.

— А ось і доктор! — радісно вигукнув аптекар. — Наче почув, що він нам потрібний!

Доктор Куйдич перевів запитливий погляд розумних сірих очей з аптекаря на Ольгу.

— Вибачте, — тихо сказала Ольга, — я вас штовхнула.

— То нічого, — спокійно відповів доктор, з цікавістю спостерігаючи її замішання. — Але чим я можу служити вам, містере Гляйзер? — звернувся він до старого.

— Та власне не мені, а цій молодій панночці. Її мама тяжко захворіла, а вони недавно приїхали з Німеччини, — пояснив старий.

Маленький доктор глянув на свого ручного годинника.

— Де хвора? — звернувся він до Олі. — Маю півгодини, поки містер Гляйзер зробить мені ці ліки, — додав він, передаючи аптекареві кілька рецептів. — Ходімо!

Ольга хотіла була сказати, що вона не має чим платити за візиту, але доктор вже насунув на голову високу смушеву шапку і вийшов на вулицю. Ольга вибігла слідом.

— Це ось тут, зараз за рогом, — говорила вона на ходу. — Тільки мені незручно, докторе, я зараз не маю грошей, щоб заплатити, я не знайшла ще роботи. Але, якщо ви мені повірите, я віддам вам з першої ж платні.

— А хіба у нас була мова про гроші? — усміхнувся доктор Куйдич. — Так чи сяк я маю чекати півгодини на ліки, то краще вживу їх на візиту. Показуйте, куди йти, — додав він уже тоном наказу, і Ольга слухняно пішла вперед.

На сходах було темно, і доктор засвітив кишенькового ліхтарика. Ольга відчинила двері, їй до сліз було соромно того бруду, в якому їм довелося жити, тієї убогої постелі з латаними простирадлами, на яких лежала мати. Але на доктора це, очевидно, не справило прикрого враження, бо він звик до нюйоркських нетрів, які сам обрав за поле своєї діяльности.

Оглянувши хвору, він скрушно похитав головою. — Треба до лікарні! — заявив категорично. — Жартувати з пневмонією не рекомендується!

Викликали амбулянс, матір забрали і Ольга залишилася сама в чужому місті, в незатишній, необжитій хаті.

Тепер Ольжин день був поділений між лікарнею і шуканням роботи. Стан здоров'я матері гіршав, не зважаючи на всі зусилля лікарів, і Ольга вже боялася залишати її саму, боялася, що вранці не знайде її живою. Доктор Куйдич вистарався для неї дозвіл ночувати в лікарні, що власне не вимагало від нього великих зусиль, бо молоденьку дівчину з великими, переляканими очима жаліли всі, і сестри, і лікарі, і санітарки.

Можливо, що саме цей невсипущий догляд дочки, її любов і відданість врятували від смерти матір. Криза минула, і Ольга віджила разом із хворою. Сповнені великої поваги до доктора Куйдича, Ольга і її мати не знали, чим вони можуть йому віддячитись.

Одного осіннього, холодного ранку, коли сонце байдуже дивилося на купи сміття в нюйоркських нетрях, Ольга вийшла з дому, збираючись походити по фабриках пошукати праці. Назустріч їй із-за рогу вулиці вийшла незграбна постать доктора Куйдича. Побачивши дівчину, він весело помахав їй рукою.

— А я до вас! Маю добру новину, — сказав він, потискаючи холодні Ольжині пальці. — У мого приятеля доктора Корсуня звільнилося місце секретарки. Його секретарка виходить заміж і кидає роботу. Я говорив йому про вас, він згоджується взяти вас на пробу. Як у вас з англійською мовою? Не дуже? Ну, нічого, не журіться, у нього здебільша українці лікуються. А там підучитеся — і все буде гаразд. Він просить вас прийти до нього завтра на розмову. Може завтра вже й працювати доведеться, мусите бути до цього готові.

Д-Р ОЛЕКСА КОРСУНЬ

Другого дня по полудні Ольга стояла на ґанку розкішного будинку, біля дверей з блискучою металевою табличкою, яка сповіщала, що доктор медицини Олекса Корсунь приймає хворих від шостої до десятої години вечора.

Оля страшенно хвилювалася і довго не зважувалася натиснути ґудзика електричного дзвінка. Розглядалася навколо, відтягаючи хвилину зустрічі. Нарешті подзвонила.

Двері відчинила безбарвна жінка непевного віку і, з трудом зрозумівши, чого хоче ця молодичка, докраю зніяковіла дівчина, провела її через приймальню, де вже сиділо кілька пацієнтів, у маленьку зелену вітальню.

(Далі буде).

ПЕРЕМИШЛЬ - ТВЕРДИНЯ УКРАЇНИ НА ЗАХОДІ

В. Качмар

У ПОШАНІ КНЯЖОМУ ПЕРЕМИШЛЕВІ

(З НАГОДИ 1000-РІЧЧЯ ПЕРШОГО ЄПИСКОПСТВА, 120-РІЧЧЯ НАРОДИН ГРИГОРІЯ ЦЕГЛИНСЬКОГО ТА 25-РІЧЧЯ ВІД СМЕРТИ УЛЯНИ КРАВЧЕНКО)

Якщо турист в'їздже поїздом до Перемишля, байдуже, зі Заходу, чи зі Сходу, то він мусить запримітити на узгір'ю Татарської гори силюети веж і дзвіниць, церковних бань і копули нашої катедри. Височить над містом Замкова гора, на якій уже немає трьох хрестів, де колись стояла катедра наших Владик. Чудова панорама краси наших сіл і піль простягається навколо Перемишля.

Уже довгі сторіччя закарбовує Перемишль свою історію. Сьогодні це місто під чужою займанщиною. А все ж таки Перемишль — це серце - заборола нашої політичної, господарської і культурної творчости! Там кожен камінь говорить про сиву давнину княжої слави. Щось унікальне, неповторне має наш Перемишль.

Так, княжий замок у Перемишлі, його церкви, зокрема наша катедра, це тисячоліття історія українського народу тієї Княжої Волости. Це тисяча років життя і труду, записаних у пожовклих листках хроніки, шематизмах і різних анналах. Це тисяча років переживань українців у днях слави й чорної руїни, це прекрасна мережа величі княжих часів Перемишля! Перемишль це історія боротьби нашого народу над Сяном з ворогами нашої волі. Це врешті безугавні змагання за український характер цього ключового міста України на її західних кордонах. Рідні брати Перемишля на тому прикордоні, Ярослав і Сянік, борються за національний характер українського Посяння.

Перемишль побудований на обох берегах ріки Сяну. Літописець, згадуючи про Перемишль, твердить, що його початків треба шукати ще в часі перед пануванням Володимира Великого над усіми землями Руси - України. Політичне значення Перемишля над срібнолентим Сяном, як висловився перший директор нашої там гімназії Григорій Цеглинський, зумовлене географічним його положенням. У минулому це місто було теж центральним торговельним шляхом, як сухопутнім, так і теж водяним, тобто комунікаційною магістралею поміж Україною і Заходом. Рікою Сяном велася торгівля княжо - боярської Руси - України з Ганзою у Кракові та іншими містами на Заході.

У побудові Перемишля немає нічого штучного. Ріка Сян, а на одному боці Княжий Замок і Татарська Гора, а по другому, на т. зв. Засянні - Липовиця і Винна Гора. Це природні границі забезпечення міста, які вже в нашому сторіччі австрійська монархія використала, як твердиню перед московськими військами в 1914 р.

Від 1340 р. Перемишль був майже шість сторіч під чужоворожим пануванням, тобто не користувався він волею. Одначе, не зважаючи на всі лихоліття, Перемишль жив і творив своїнаціональні цінності на всіх ділянках життя. Існує бо якась непоборна сила в отому нашому місті, яке завжди відроджується з руїн і знищення неначе отой античний сфінкс! Перемишль бо весь час був предметом заздрости поміж поляками і мадярами. А все ж таки оте славне місто, хоч і далеко від матері Києва, як центру України, гідно відстоювало право нашого народу на всю Посянську землю! Перемишль дихнув волею за часів походу гетьмана Богдана Хмельницького, козаки якого прогнали поляків за Тарнів. Великий Гетьман не пішов на Варшаву, бо визнавав засаду: „чужого не хочемо, але свого не дамо"!

Це безпірний факт, що велетенську ролю в історичному минулому Перемишля і цілого Посяння відіграла наша Церква. Годиться підкреслити величезної ваги факт, а саме, що в Перемишлі ще задовго до прийняття християнства Руси - України, було перше наше Єпископство! За часів святих Кирила і Методія Перемишль був центром формування християнства в отій частині слов'ян у західній Европі. А це першорядної ваги історичний факт у житті нашої Церкви, але і народу. Тому треба відзначити, що завдяки Церкві Перемишль перетривав усі ворожі лихоліття аж до 1945 р. включно. Історики відмічують символічний факт, що мітру Перемиських Владик перероблено з королівської корони Романовича. Собор св. Івана в Перемошлі (пізніше катедра) побудував князь Володимир. Церкви в Перемишлі та в околиці побудували наші князі та бояри. Вони дають певну пропорцію для виміру величі, блиску, віри та видержливости народу на отих західніх окраїнах України впродовж цілих віків, аж по сьогоднішній важкий час. Не меншу ролю у Перемишлі відіграла українська хлоп'яча гімназія, жіноча гімназія, зокрема славний Дівочий Інститут і жіноча семінарія. Із Перемиських середніх шкіл вийшло кілька тисяч зразкових громадян - патріотів, науковців, різні фахівці, тощо.

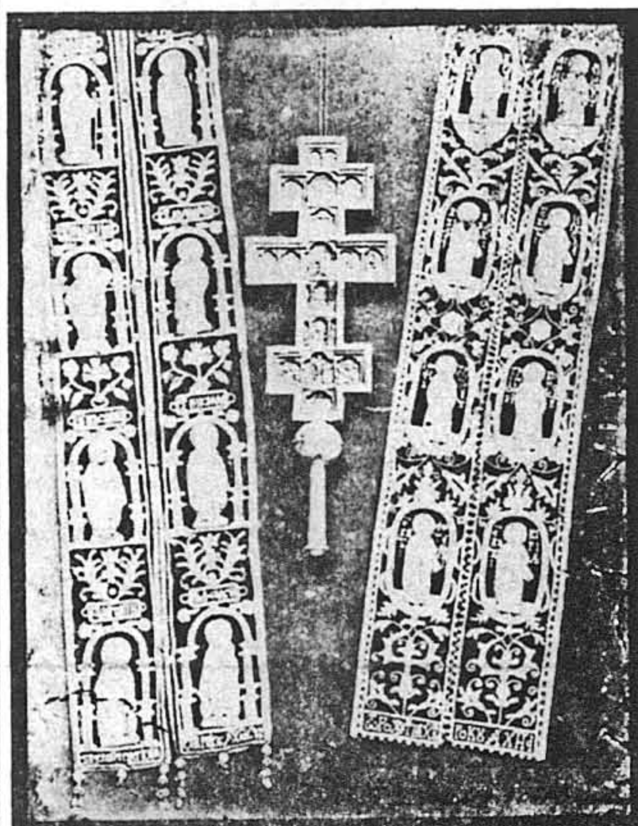
У результаті договору поміж Москвою і Людовою Польщею по другій світовій війні, Перемишль відірвано від українського материка та прилучено до Польщі. Примусове виселення українців з Лемківщини і Посяння болюче змінило обличчя Перемиської землі. Сучасна Польща намагається різними засобами викреслити Перемишль з історії України. Наші Церкви поруйновані, замінені на костьоли або на православні храми. У 1939 р. у Перемищині було 514 наших тобто українських католицьких церков, а в тому 311 мистецько - архітектурної вартости. У музеях Перемишля, Ланцута, Ряшева і Сянока, здепоновані ікони наших церков у числі понад 1.400. Їхня доля і майбутнє дуже загрожені.

А втім, з приводу 1000-річчя польської держави археологічна комісія відділу Академії Наук у Кракові під проводом проф. А. Жакі, переводила в Перемишлі на Замковій Горі розкопи, з надією знйти будь-які сліди „польськости" того міста з Варшавою. Праці тривали п'ять років, але добуті знахідки засвідчують українське походження княжого міста Перемишля. Наші історики та археологи напевно поцікавляться отими знахідками Перемишля.

Землящтво „Перемищина" відзначатиме в днях 2, 3 і 4-го вересня 1972 р. в Гантері, ЗСА, отї важливі дати Перемишля, як 1000-річчя першого нашого Єпископства, 120-річчя народин директора нашої гімназії в Перемишлі Григорія Цегельського, який до речі, поклав тверді виховні основи для цієї нашої середньої школи, а також і пом'янемо 25 - річчя від смерти поетки Уляни Кравченко, яка на жаль ще і досі не має свойого гробівця. Ми віримо, що професори, учениці та учні Перемиських шкіл, а головно Отці з Духовної Семінарії в Перемишлі, а то і з цілої колишньої Перемиської єпархії, усі колишні жителі Перемишля і Перемищини, візьмуть масову участь у цих наших святкуваннях у Гантері. Перемишль і Перемиська Земля, як і теж наші Брати і Сестри в сучасному Перемишлі та в Перемищині й у цілій Польщі єднаються із нами в цих святкуваннях.

Св. п. Кир Иосафат Коциловський, Єпископ Перемиський, Самбірський і Сяніцький

Українські реліквії Перемишля: По боках епітрахилі, даровані гетьманом Богданом Хмельницьким Перемиській Катедрі в 1631-1650 роках, посередині — хрест, що його подарував Катедрі молдавський воєвода Олександер 1557 року

Поетка українського Перемишля Уляна Кравгенко у своєму перемиському мешканні

Д-р Володимир Загайкевиг промовляє на святі проголошення Української Державности 1918 року

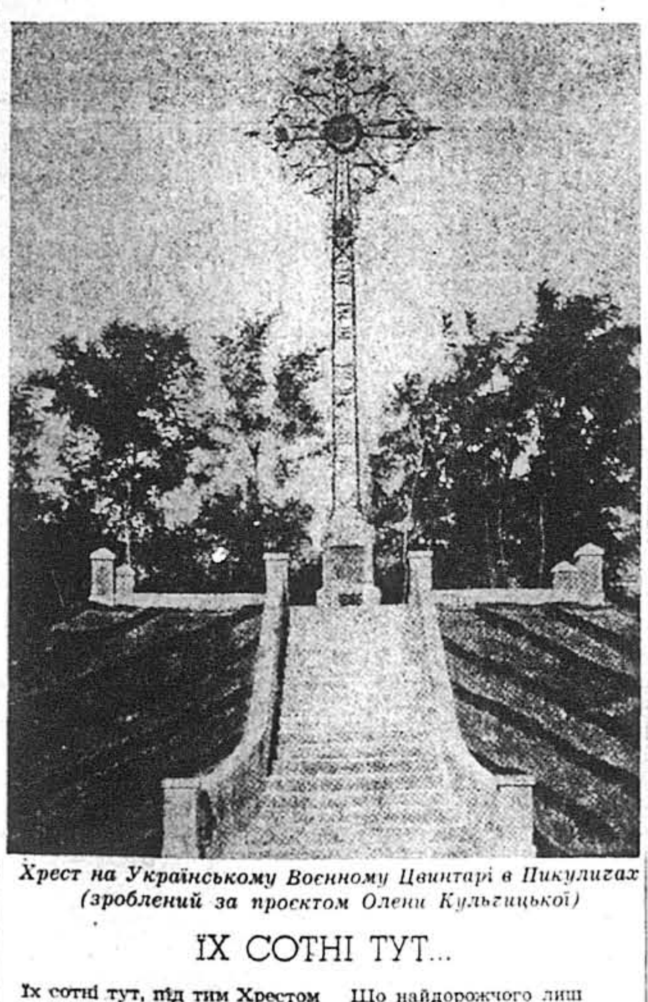
Св. п. Слуга Божий Андрей граф Шептицький Митрополит Львівський і Галицький

Українська католицька катедра в Перемишлі

Хрест на могилі останнього Єпископа Перемиської Єпархії Владики-Ісповідника Иосафата Коциловського в Чапаївці на Київщині із надписом: „Здесь покоятся прахи Єпископа Іосафата Коциловського, 1947"

Хрест на Українському Военному Цвинтарі в Пикулигах (зроблений за проєктом Олени Кульгицької)

ЇХ СОТНІ ТУТ...

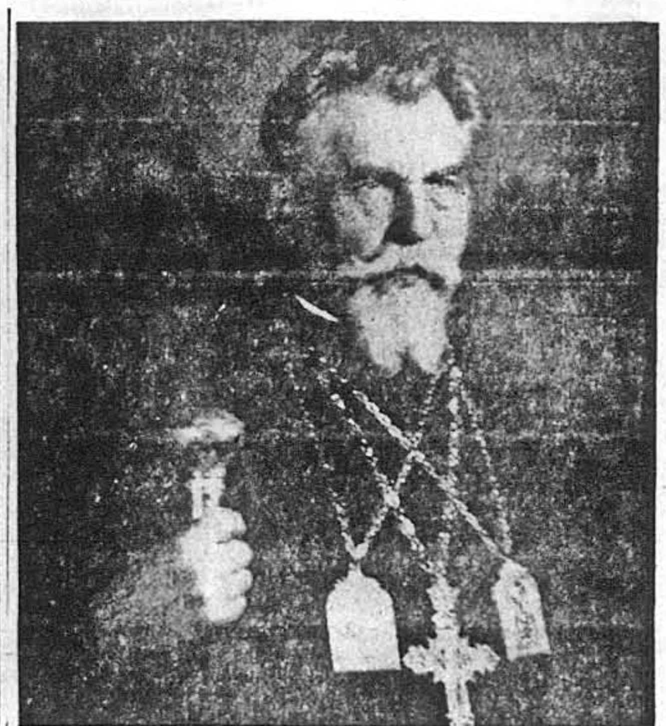
Їх сотні тут, під тим Хрестом
Лежать, умерши в муках-болю
За Рідний Край, за нас живих,
За нашу, кращу, ліпшу долю.

Що найдорожчого лиш мали —
Життя! — віддали за нас всіх!
А ми — з Святого того Місця
Створити хочем Рай для Них.

Хай кожному, хто тут приходить,
Говорять ті Місця Святі:
— „Так платять за Любов найбільшу
Братам Найкращим — їх брати!"

ІВАН ГОНТАРСЬКИЙ

(З листівки виданої Союзом Українок у Перемишлі)

Кардинал Иосиф Сліпий, Верховний Архиєпископ Української Католицької Церкви

Митрат Василь Гриник, Генеральний Вікарій Української Католицької Церкви в Польщі

Митрат Василь Гриник, Генеральний Вікарій УКЦеркви в Польщі під гас ювілейного прийняття в його резиденції. На стіні під іконою Ісуса Христа — портрет Слуги Божого Митрополита Андрея Шептицького, з правого боку — портрет св. п. Владики - Ісповідника Иосифа Коциловського і зліва — Верховного Архиєпископа Кардинала Иосифа Сліпого

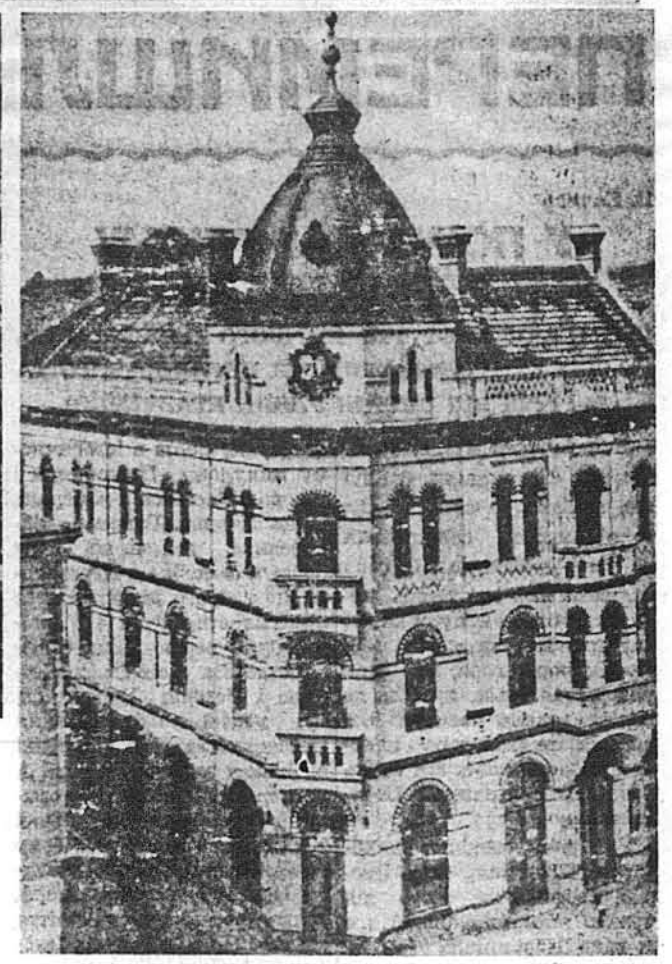
Колишня палата українських Владик у Перемишлі, тепер Музей Перемиської Землі й осідок польського Товариства Приятелів Наук

Церковні урочистості в Перемишлі з нагоди проголошення Української Державности в Галичині 1918 року. При вході до Єпископської Палати стоїть Владика Йосафат Коциловський в оточенні священиків і вірних

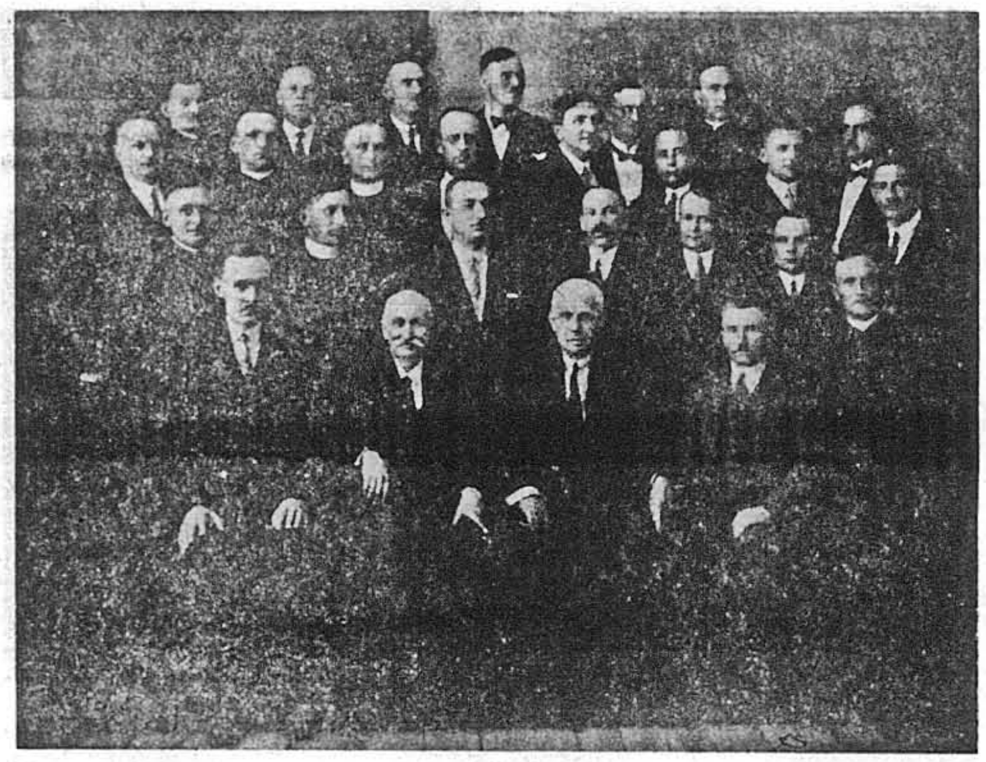
Загальний вид українського Перемишля

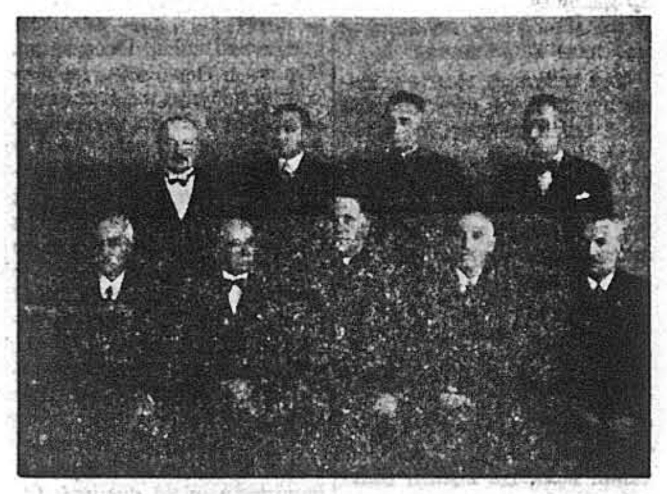
Український Народний Дім у Перемишлі

Будинок Перемиської Чоловічої Гімназії в Перемишлі, побудований 1895 року

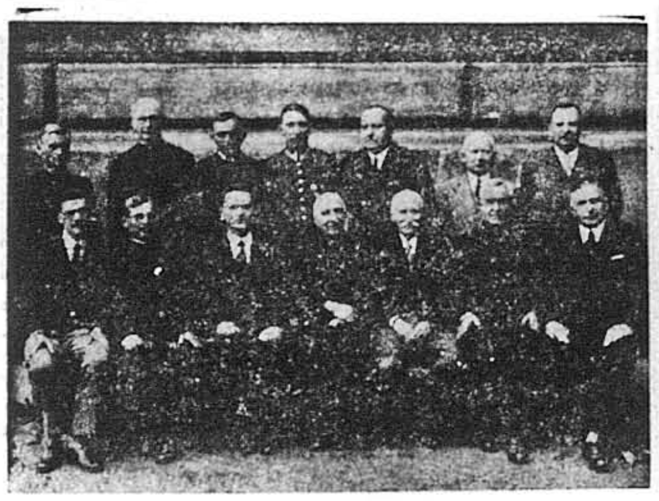
Матура з 1901 р. Сидять зліва: 2-ий проф. І. Мануляк, дир Р. Гамчикевич, проф. Е. Любович. Стоять другий ряд від ліва: д-р В. Борисевич, канцлер І. Грицеляк, 5-ий д-р Роман Дашкевич. В горішшньому ряді п'ятий суддя Д. Шумило

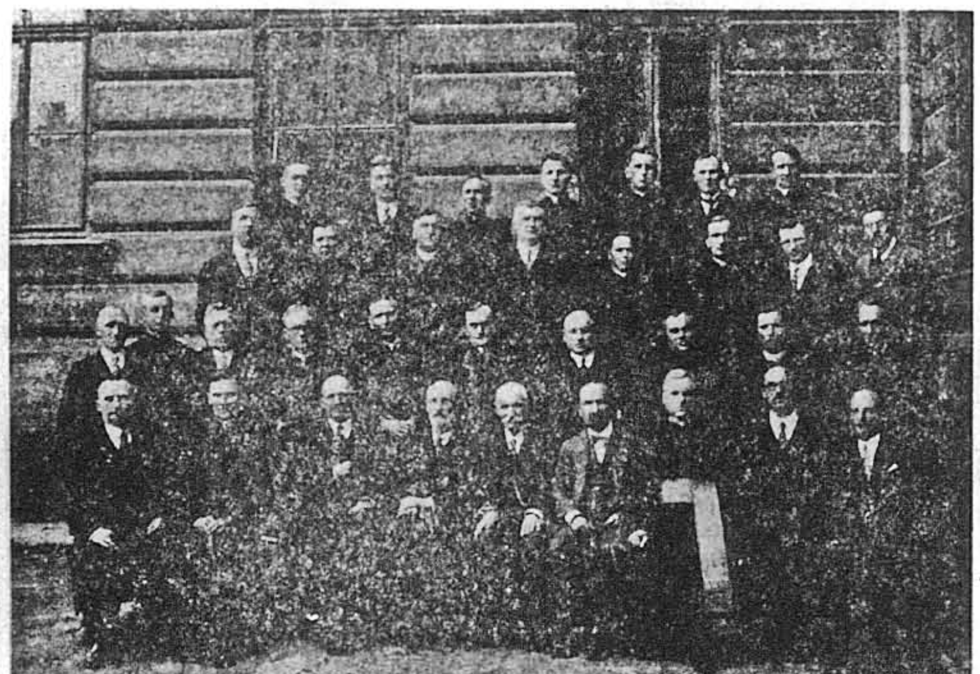
Управа Перемиської „Бесіди", Сидять зліва: проф. І. Мануляк, П. Кебузінський, о. М. Комарницький (голова), д-р В. Загайкевич, дир. С, Бобеляк, стоять від ліва: д-р І. Мандюк, д-р І. Околот, проф. П. Голинський, д-р М. Рибак

Матуристи з 1902 р. Сидять від ліва: другий проф. Г. Мартинець, четвертий О. Ярема, о. О. Кормош, І. Мануляк і восьмий Т. Гоза. У другому ряді п'ятий проф. Р. Дубляниця, а в третьому ряді передостанній від ліва проф. М. Пащак

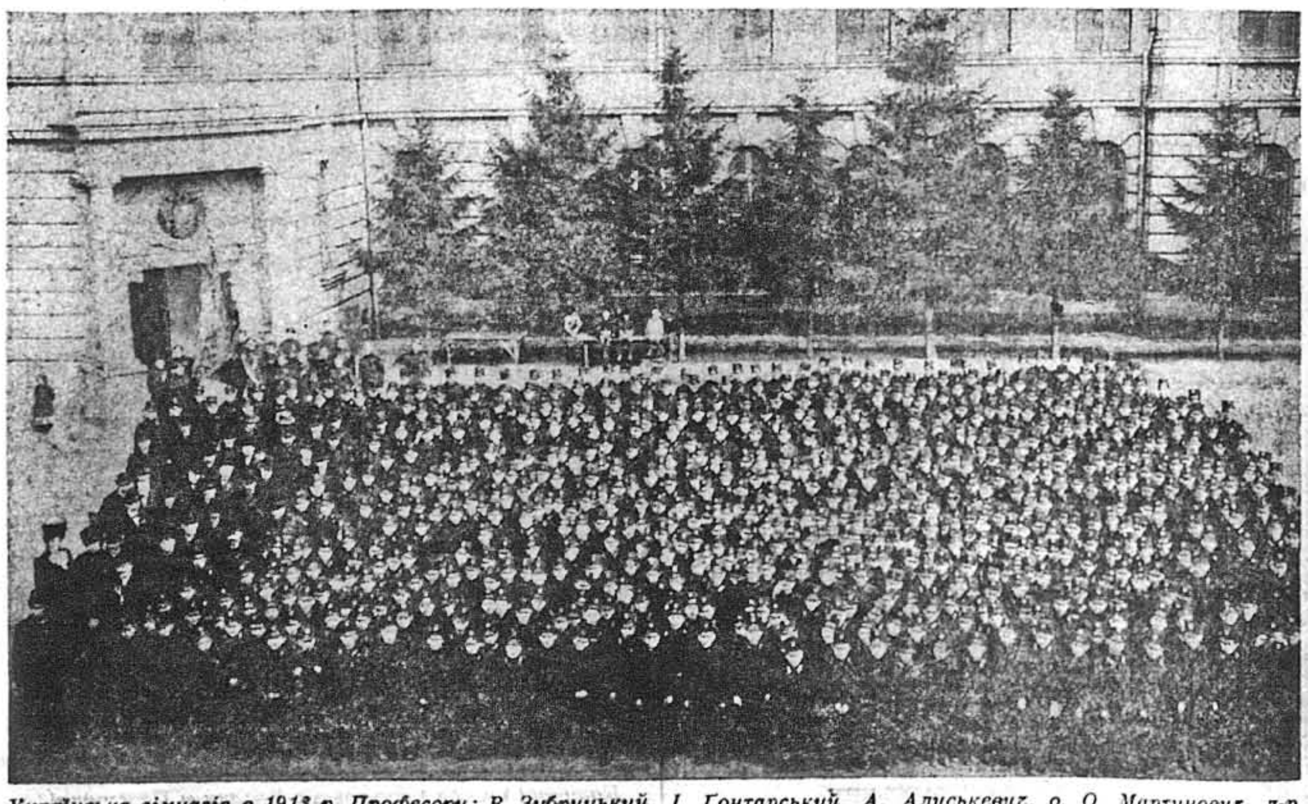
Матуранти з 1905 р. Сидять зліва: другий о. І. Білик, четвертий о. О. Кормош, проф. І. Мануляк, о. Т. Вергун, В. Березовський, стоять зліва: о. Й. Рейнарович, о. Білик, о. Л. Гаркавий, о. А. Гап'як - капелян наших вояків у польській армії, М. Кузьмінський, інж. П. Яремкевич

Матуранти з 1906 р. Сидять зліва: проф. В. Зубрицький, о. Менцінський, четвертий, проф. Роздольський, проф. І. Мануляк, проф. Д. Коренець, передостанній о. Іван Кашубинський. У четвертому ряді другий д-р М. Хробак. а п'ятий о. Ол. Малиновський — адміністратор Лемківщини, а після війни генеральний вікарій в Англії

Матуранти 3 1908 р. о. Мокрівський, Іванна Фільцівна - Коченаш, проф. О. Ярема, о. О. Кормош, проф. Д. Коренець, проф. О. Роздольський, проф. І. Макуляк і о. І. Шпиталь. Стоять від ліва (перший ряд): о. С. Іванусик, проф. О. Наконечний, о. Кипріян Стецишин, А. Багинський, О. Бордун, д-р Осип Утриско, інж. Ом. Мороз, о. А. Флюнт, д-р В. Касіян і о. М. Чорняк. В горішньому ряді зліва: П. Карп'як, о. Д. Иочан, о. Ів. Масляник, о. П. Войтович з Губич, нотар Г. Гонтарський, нотар О. Крупа, М. Гайдукевич, о. Ів. Гайду кевич і о. Гнат Ринявець

Українська гімназія в 1913 р. Професори: В. Зубрицький, І. Гонтарський, А. Алиськевич, о. О. Мартинович, д-р І. Мандюк, С. Зарицький, Д. Коренець, композитор С. Людкевич і інші.

Учні Української Гімназії в Перемишлі під час святкування 50-річчя своєї школи 1888 - 1938

ОСТАННІЙ РОМАН

(Закінчення зі стор. 2-ої)

сю Винниченко зумів у романі „Слово за тобою, Сталіне" схопити і в мистецькій формі змалювати атмосферу загального страху, що панувала в СССР, а зокрема на Україні в часах Сталіна, представити систему доносицтва, що пронизує всі клітини суспільного організму включно з родиною, в якій син доносить на батька, а батько на сина.

Національним проблемам, а зокрема становищу України Винниченко в своєму романі присвячує небагато уваги, хоч принагідно підкреслює уподліднення українського народу супроти російського.

Закінчується цей роман Винниченка сценою, в якій відбувається засідання Політбюра з доповіддю Дев'ятого. На основі зібраних Степаном Іваненком даних, він, не бачачи іншого виходу, пропонує прийняти систему колектократії. Інакше кажучи, пропонує скасувати большевицьку диктатуру. „Слово за тобою, Сталіне!" — закінчує він свою самогубчу доповідь.

Сталін мовчить і поглядає на членів Політбюра. Що вони думає? Розстріляти Дев'ятого чи... зректися своєї влади, щоб „ущасливити людство"?..

Вступне слово до роману, як згадано на початку, написав Григорій Костюк. Охоплює це слово такі розділи, присвячені В. Винниченкові: Вступні уваги, Біографічні нотатки, На світанку нової доби, Тріюмф і падіння, Третя еміграція, „Обтрушування" політики й „поринання" в літературу, Мужеська доба (1934-1951), Роки другої світової війни, Остання доба життя (1945-1951) і Останній роман.

Використовуючи неопублікований „Щоденник" Винниченка та численні інші джерельні матеріяли, Г. Костюк подав найширшу і найдокладніше опрацьовану із досі надрукованих біографій письменника В. Винниченка. Однак, образ Винниченка, як політичного діяча, представив він занадто стисло, поминаючи здебільшого ті моменти з його політичної діяльности, які фактично поставили його головою Директорії поза рамами української еміграції.

У вступному слові Г. Костюк зазначає, що в романі мову автора збережено, а „виправлено, відповідно до української літературної вимови, тільки такі абревіятури як СССР на СРСР, МГБ — на МДБ і подібне". Поминаючи те, що ці абревіятури до української літературної вимови не належать, на нашу думку, такі виправлення тільки пошкодили авторовій мові.

Про виданий в альманаху „Північне Сяйво" в Канаді роман В. Винниченка „Поклади золота" — іншим разом.

Поблизу Москви другий місяць великі пожежі

Москва. — Жителям Москви заборонено виїздити на прогулянки „на природу", а в Московській області проголошено „особливий стан". Пожежі, що виникли на торфових розробітках, тривають вже другий місяць, їм сприяє надзвичайна спека. Кожної суботи й неділі москвичів викликають на „суботники" й „недільники": вони поливають траву, прибирають вулиці, перевіряють закутки, щоб усе відповідало правилам протипожежної охорони. У московських „таксі" заборонено тепер курити. Від часу до часу у Москві, повідомляла газета „Комсомольская правда" 24 серпня, відчутно на вулицях „димку", видко „димову імлу", яка закриває високі будинки так, ніби вони в тумані чи у хмарах, хоча хмар і туману немає. Пожежа триває у п'ятох районах під Москвою: у Шатурському, Павло-Посадському, Єгор'євському, Орєхово-Зуєвському і Ногінському районах. „Немає сумніву, що є винні", писала „Комсомольская правда" у репортажі „Цей гарячий серпень".

ОЛІМПІЯДА РОЗПОЧАЛАСЯ УКРАЇНСЬКИМИ БОГОСЛУЖЕННЯМИ...

(Закінчення з 1-ої стор.)

відправлено Богослуження в українському православному й католицькому обрядах. Богослужения відбулися в спеціяльній церкві в Олімпійському селищі, де протягом Олімпіяди відбуваються відправи і молитви в різних обрядах і мовах.

Українське православне Богослужения відправив о. протопресвітер Паладій Дубицький, який звернувся до всіх спортсменів, учасників Олімпійських Ігор, з таким спеціяльним посланням:

Дорогі сопастирі, дорогі брати та сестри у Христі! В цей урочистий день я вітаю Вас усіх в імені Високопреосвященнішого Архиєпископа Мстислава, Митрополита Української Автокефальної Церкви, як її адміністратор у Союзній Німецькій Республіці.

Я безмежно вдячний Господу Богу, що сподобив мене одним з перших молитися тут сьогодні. Відповідальність, що на мені, велика, бо мені припало репрезентувати тут сьогодні наш єпископат, духовенство та вірних нашої Церкви. Тієї Церкви, що пройшла найважчі часи переслідувань, на долю якої випало станути першою в захисті Божих законів на нашій рідній землі, оборонити людські права одиниці і непохитні права народу. Перетривала наша Церква і далі живе у лихоліттї, накиненім безбожною владою і доктриною, яка заперечує все Боже, людське на землі і в людині. Віра і твердь ісповідників нашої Церкви робить її непереможною.

Тут на цьому місці запалено Олімпійський вогонь, символ дружнього змагання за найвищі успіхи людини. Тут немає різниці між расами і клясами, релігіями і націями. Тут є люди і народи, рівні між собою, як навчав Син Божий, Ісус Христос. Молодь світу показує тут і повчає, як можна змагатися в мирі і взаємному пошануванні, як можна і треба жити без расової, клясової і національної ненависти. Тут немає ліпших і гірших, тут всі мають одинакову шансу і рівні права.

Тут власне бачимо, як Христова наука про любов між людьми знаходить найглибший відгук і зрозуміння в людині. Тут горить вогонь, як у куці перед Мойсеєм. Вогонь, що завжди горів і горітиме у найшляхетніших людських серцях. Вічний вогонь. Коли Мойсей зближався до горіючого куща, почув голос: „Мойсею, Мойсею!... Скинь взуття з ніг твоїх, бо місце, що на ньому стоїш ти — свята земля" (Вих. 3,1-5)). Свята земля і тут сьогодні, бо освячена найвищими людськими прагненнями сповнити закони Божі про любов між людьми. Апостол Іван Богослов навчає: „...Не ненависть і заперечення, ні старшування людини над людиною, не спільноти цілих верств суспільности в ім'я штучних доктрин і для панування одної верстви, кляси, чи партії, а те, що ми сьогодні бачимо на тих Олімпійських полях: спільне життя, пошану, чесне змагання людини з людиною за вищий осяг, за перемогу для людського роду!

Господи, Ісусе Христе Спасителю і Найвищий Учителю! Щиро благаємо Тебе за всесвіт і всі народи світу. Нехай не буде між ними неправди, поневолення, ворожнечі та кровопроліття, а нехай запанує на всім світі свята правда Твоєї науки і заклику до рівности та братерства, щоб всіма народами світу на всіх мовах славилося Все святе і величне ім'я Твоє Отця і Сина і Святого Духа нині, по всяк час і на віки вічні. Амінь!".

Послання це вилрукоано українській, німецькій англійській мовах і воно знаходилося завжди в приміщенні Олімпійської церкви.

Українське Богослуження в католицькому обряді відправив в тому самому часі о. М. Амроз, співав інж. Є. Гарбач. В часі Богослужения шість спортсменів приступило до Святого Причастя.

Олімпійський Мюнхен

(Закінчення з 1-ої стор.)

вого президента — ірляндського лорда Кіланіна. Старенький, вісімдесятчотирірічний бувший президент, американець А. Брандедж відійшов розбитий і розчарований в олімпійських ідеалах, над якими верх взяла політика, виключенням з Олімпіяди Родезії. Наївність принципів, лордів, генералів у відставці і большевицьких політруків, які кермують МОК-ом — тут тріюмфальна: невже ж можна розв'язати расову дискримінацію штучно, вручаючи родезійським спортсменам британські пашпорти і промовчуючи нап. дискримінацію в СССР?

Велич ХХ-ої Олімпіяди доповнюють Олімпійські стадіони й будівлі, прямо фантастичної конструкції, над чим домінує німецька майже перфектна прецизність і точність, мов позолота над хворобливим тілом, яким являється дійсність в сучасному міжнародному олімпійському русі. Резолюції й знамениті олімпійські ідеали не зуміли розв'язати наболілих проблем в спорті: расової дискримінації в африканських країнах, російського колоніялізму в спорті в СССР і дальшого посиленого домінування політики над спортом. Але не зважаючи на проблеми, які завжди існували і які вічно будуть існувати — Олімпійські Ігри такими стали і дальше є тим чинником і тим магнетом, який притягає молодь з цілого світу, з усіх країн і континентів, щоб разом зустрінутися і бути разом хоч тих недовгих два тижні.

Ви ідете в Мюнхені метром, чи проходжуєтеся на олімпійських площах, ви зустрічаєте дівчину чи юнака з написом на грудях чи на торбинці в руках: Лєсото, Малаві чи Дагомей. Чи чули ви про таку країну? Чи знаєте де її знайти на карті світу? На якому континенті за нею шукати?

Вона тут у Мюнхені, на ХХ-ій Олімпіяді. Ви будете йти, бачити тисячі людей і жадібно шукати за написом „Украіна" чи хоч бо „УРСР". Але даремно. В душі ви радітимете за Лєсото з його чотиричленною делегацією на Олімпіяді, ви будете раділи за Малаві й Дагомей. Ви будете радіти, що після століть поневолення, страждань і боротьби — вони сьогодні учасники Олімпійських Ігор. І до болю буде стискатися ваше серце, коли ви з надією будете шукати на вулицях, стадіонах, в Олімпійському селищі тієї найбільшої кожному з нас назви „Україна" — і ще цим разом її не знайдете

О. Зінкевич

Владика Василь Величковський відвідав Сестер на Факс Чейсі

Факс Чейс, Па. — Владика - мученик Василь Величковський відвідав українських Сестер Василіянок у їх обителі на Факс Чейс, поблизу Дженкінтавну. Дня 22 серпня, о 4-ій г. дня Владика Василь прибув у товаристві Владики Василя Лостена, а також супроводжуючого його з Канади о. Михайла Гринчишина, протоігумена отців Редемптористів.

На зустрічі були присутні о. Андрій Свистун, капелян Школи св. Василя Великого у Філядельфії, і сотрудник о. Тома Карпець із Нортгемптону. Владику-гостя привітала від Сестер Василіянок Мати Богдана, президент Менор Джуніор Коледжу Мати Ольга та працівники дирекції і адміністрації Коледжу. Владика Величковський був щасливий і одухотворений тією зустріччю, як і побаченням після довгих літ із о. д-ром Йосипом Карбою, капеляном Сестер Василіянок на Факс Чейсі, його товаришем ще з семінарійної лавки. Після розмови Владика Величковський відвідав цвинтар Сестер і відправив там Панахиду за спокій душі своєї тети монахині Матері Иосафати із Теодоровичів, одної із засновниць манастиря і Коледжу. Владику Василя Величковського зустріли Сестри і Дирекція Коледжу з почуттям великої радости і вдячности Богові за його звільнення. У вечірніх годинах Владика з супроводом від'їхав до Філядельфії, де відправляв Архиєрейське Богослуження у катедральному храмі Непорочного Зачаття.

Український День Коннектикат

Від 1966 р. існує в цьому стейті т. з. Комітет Українського Дня. Співініціятором спочатку і його відданим співпрацівником був бл. п. Преос. Кир Іван Стах, тодішній канцлер Стемфордської Єпархії і парох Ню Гейвену. Протягом усіх років, аж до обняття парохії в Йонкерсі, Н. Й. Покійний, не жаліючи труду ні часу, ввесь час брав активну участь, не опустивши ні одного засідання, навіть якщо відбувалися вони в таких віддалених парохіях, як Колчестер чи Виллимантик.

Оцей, перший після, всіми невіджалуваної смерти Преосвященного Кир Івана Український День, Комітет рішив відбути під знаком вшанування Його пам'яти.

Українські Дні є спільними імпрезами наших парохій і громад, а ціллю їхньою є з дати змогу нам українцям, а головно нашій молоді, зустрічатися з собою, котра з браку таких нагод знайомиться з чужими, що доводить до збільшення мішаних подруж і її втрати для нашої національної спільноти.

Прибутки з тих імпрез є призначені на закупівлю, десь в центрі стейту, більшої посілости й вибудування будинку „Української Централі із великою залею, з котрої користали уні наші парохії і організації на свої імпрези; з'їзди, забави, пікніки, весілля й т. д.

Можливо, що через незадовільне розпопагування справа не дала ще бажаного успіху. Однак, Комітет уважає, що залишення цієї справи, було б нашою загальною шкодою. Тому, продовжуючи взятий на себе обов'язок Комітет і в біжучім році уряджує „Український День Коннектикат", котрий відбудеться у неділю 10 вересня, у посілості оо. Францісканів.

В програмі цьогорічної імпрези є: о год. 11:00 Польова Архиєрейська Служба Божа, яку відслужить Владика Преосв. Кир Иосиф Шмондюк в сослуженні оо. парохів парохій нашого стейту. Співатиме хор прокатедральної церкви св. Володимира в Стемфорді. Там можна буде висповідатися й прийняти св. Причастя. В Богослужбі візьмуть участь, в уніформах і з прапорами, Ветеранські й Молодечі Організації.

Після Богослужби — перекуска різнородного буфету. Присутні матимуть нагоду оглянути велику Виставу Українського Ручного Мистецтва, приглянутися українським народним танкам чи спортовим змаганням нашої молоді й забавитися на вільному воздусі при звуках української оркестри „Шаротка".

Вступ на імпрезу для дорослих 1;00 дол. для молоді й дітей вільний. Комітет просить Організації і Товариства здержатися від уряджування в той день своїх імпрез, а всю молодь враз із старшим громадянством нашого й сусідніх стейтів взяти участь в Українському Дні Коннектикат.

Василь Шулевський
Прес. референт.

У Києві відкрили ще один антирелігійний музей

Київ. — У приміщеннях Києво-Печерської Лаври відкрито музей під назвою „Християнство і атеїзм на Україні". Газета „Культура і життя" з 20 серпня писала, що той музей - виставка „викриває реакційну, антинародну ролю церкви на всіх етапах історії нашого суспільства. Окремі розділи розповідають про соціяльно-економічні передумови виникнення християнства, його введення на Русі, показують манастирі, як осередки поширення найбільш неуцьких релігійних забобонів" і т. д. У музеї виставлено більше тисячі „експонатів", але тільки „понад 300 з них оригінальних": рідкісні видання та архів, подарунки Лаврі від царя Олексія Михайловича, дарчі грамоти на володіння землею й ін., а також „золотий хрестик князя Чернигівського Святослава Давидовича з початку 12-го століття". Переважають фотознимки з праці „Спілки войовничих безбожників", яка існувала з 1925 р. по 1941-ий.

УКРАЇНСЬКИЙ БІБЛІЙНИЙ ІНСТИТУТ

Буенос Айрес. — Український Біблійний Інститут в Аргентині має в цьому навчальному році п'ятьох студентів, з них один на третьому році студій. Студент платить за навчання й харчування 10 тисяч пезетів місячно, але насправді видатки на одного студента становлять біля 20 тисяч пезетів щомісяця. Інститутові допомагає українське євангелицьке Братство в Північній Америці, а Перша українська євангелицька - баптистська Церква у Сан Пабльо, у Бразилії, покриває річний видаток на одного студента.

ПРЕСА ВІЛЬНОГО КИТАЮ НА ТАЙВАНІ (ФОРМОЗІ) ВИСЛОВЛЮЄ острах, що новий японський прем'єр Такуї Танака, рішений замиритися з Комуністичним Китаєм, може піти назустріч китайським комуністам і разом з ними планувати захоплення Тайвані комуністами. Вільні китайці і місцеві тайванці покладають найбільше надій на президента Ніксона, що той переконає Танаку, щоб таке не сталося.

З НАГОДИ СВЯТА „ДНЯ ПРАЦІ"

(Закінчення з 1-ої стор.)

валь Молоді з багатою мистецькою програмою, що її виконає переважно сама та ляновита молодь. Фестиваль розпочнеться о 3-ій год. по полудні, після Богослуження, яке буде відправлене о год. 11:30, включно з Панахидою за синів і дочок України, які склали на вівтар України своє молоде життя. Організатор Фестивалю Молоді запрошують на ту імпрезу не тільки довколишню українську молодь, а й старше громадянство.

Річний Український День. Він розпочнеться о 2-ій год. дня в Українському Осередку при тій церкві, 681-691 Розвелт евню. На 4-у г. дня призначена мистецька програма, увечорі — забава в охолодженій залі.

Театральний фестиваль на „Верховині"

Глен Спей. — У днях Свята Праці на „Верховині" відбудеться перший у ЗСА Український Театральний Фестиваль, з участю зголошених шести театральних ансамблів із Канади і ЗСА, які покажуть уривки з п'єс та одноактівки. У ті ж дні відбудеться Зустріч працівників театру та всіх споріднених із театром галузей культури. Фестиваль відбудеться заходами Об'єднання Мистців Української Сцени. ОМУС, головою Ділового Комітету є Євген Левицький.

Закінчення Курсів на Оселі ОДУМ-у „Київ"

Аккорд, Н. Й. — На Оселі Об'єднання Української Демократичної Молоді, ОДУМ, „Київ" останні три тижні тривали Курси українознавства і мистецтвознавства під керівництвом мгра Ю. Нагорного. В суботу 2-го вересня, 20 курсантів закінчать своє навчання і попрощаються з виховниками та Оселею. Тоді ж розпочнеться в „Києві" нарада Головного Правління ОДУМ-у.

36-ий Український День у Картерет

Картерет, Н. Дж. — Українська православна парафія св. Димитрія у Картереті влаштовує у неділю 3-го вересня вже 36-й з черги щорічний

ПАПСЬКЕ ВІДЗНАЧЕННЯ О. Д-РА М. МАРУСИНА

Рим. — Папа Павло 6-ий відзначив за успіхи в багатосторонній діяльності на релігійній ниві сучасного Апостольського Візитатора для українців - католиків у Зах. Европі о. д-ра шамб. Мирослава Марусина. Апостольський Візитатор одержав титул Почесного Прелата.

Замість квітів на свіжу могилу
св. п. **ІВАНА КНИША**
жертвуємо 50.00 долярів
на Фонд Катедри Українознавства в Гарварді.

Дорогій теті Михайлині і донькам Наталці, Ірині і Дарії з Родинами висловлюємо наше найсердечніше співчуття.

Мирон і Галя КУЦИКИ

Замість квітів на свіжу могилу нашого Дорогого Приятеля
д-ра МИКОЛИ ХИЛЯКА
складаємо 50.00 долярів на СХС, Мюнхен, Німеччина.

Д-р Роман й Ольга ГРАБ

ПОДЯКА

Невянучий вінок на могилу моєї Любої Дружини, яка відійшла від мене в ранніх годинах 15 липня 1972 р.

ГАЛЯ ВОРКЕВИЧ родом ОПИР

Залишила мене в глибокому смутку і горю і всіх своїх дітей, Мирослава з його дружиною Ділі, Богдана з дружиною Рут, дочку Лисію з мужем Річардом Микод і 4 внуків, яких Вона любила і своїх братів: Дмитра О'Сагайдак і його дружину Євна, брата Михайла Опир і його дружину Айрін в Оваго, брата Миколу Опир і його дружину Марію і старенькy неміччину вуйну М. Сагайдак, всіх у Детройті і всю Родину, якою Вона гордилася, що має таку кра ну велику Родину — всіх в Америці і тету Ю. Візника в Монтреалі, Квебек, і всіх своїх Приятелів, яких Вона так мала багато, не тільки українськoї національности, але і французької й англійської.

Відійшла моя Люба на Вічний Спочинок, тільки залишилась глибока рана у моєму серці, яку ніхто не загоїть і перестане боліти тоді, коли мої кости спочинуть коло Тебе, Люба Дружино.

Сердечна подяка з глибини мого серця і моїх дітей за Ваші відвідини моєї Любої Дружини і ті квіти, які Ви приносили до шпиталю в Тиммінс, в Торонто, в Джемерал шпиталі, з Ніагара Фолс, Ст. Кетеринс, з Анаки і Торонто. Дякую всім Вам, які приїхали з Америки відвідати мою Любу Дружину.

Дякую моєму другові Михайлові Вилкові і його любій дружині Славці за їх так сердечне відношення до мене і моєї Любої Дружини за цілий час мого побуту, цілий час побуту моєї Дружини в шпиталі. Ніколи Вам цього не забуду. Хай Вас Бог нагородить тими ласками, які тільки відчуваєте в своєму серці.

Дякую всій Рідні і всім Вам, які зложили на пам'ятник моєї Любої Дружини. Хай Бог нагородить кожного із Вас за Вашу поміч, Вашу жертву і розраду.

Дякую отцеві Б. Сикорі за відправлення Панахиди в заведенні Гинет і Службу Божу та відпровадження моєї Любої Дружини Галі на кладовище Вічного Спочинку і всім Вам, які зложили на Служби Божі і Кенсер Сосаєті, і за численну участь під час похорону і відпровадження до Вічного Спочинку моєї Незабутньої Любої Дружини.

Спи моя Люба, спи і про мене сни, а у моїй пам'яті будеш так довго, доки буде битись серце у моїх грудях. Хай та земля буде Тобі легкою.

Твій муж, якого шанувала і любила до послідного віддиху —

ВАСИЛЬ ВОРКЕВИЧ

Тиммінс, Онт., Канада

КОРОТКІ ВІСТКИ

ДРУЖИНА КОЛИШНЬОГО ЧЛЕНА УРЯДУ НІКСОНА Джона Мічелла повністю добилась того, чого бажала — зникнення її чоловіка з овиду політичного життя країни. Д. Мічелл вийшов з уряду і не був на Републіканській Конвенції в Маямі Біч. Його дружина Марта Мічелл раніше поставила вимогу: „Або політика, або я", і покірливий політик відмовився від усього. Пані Марта повідомила „Вашингтон Пост", що вони вже перебира-

АМЕРИКАНСЬКІ І КАНАДІЙСЬКІ ДЕТЕКТИВИ ПРИБУЛИ в Англію, в Лондон, на перший Міжнародний з'їзд детективів. Між зібраними є представники таємної служби з ЗСА, при чому між ними є одна жінка. На з'їзд приїхали також із Канади, з Тринідаду, Багамських островів, Японії й ін. країн, є навіть вождь племени в Нігерії. У з'їзді беруть участь всього дві жінки — із ЗСА і з Англії.

ГРУММЕН КОРПОРАЦІЯ НА ЛОНГ АЙЛЕНДІ, яка виробляє аеронавтичні прилади, частини для космічних ракет і літаки, опинилася у важкій економічній ситуації. Вона не одержала великого державного замовлення на космічні „літаючі пороми", а зайнята тепер продукцією літаків - джетів типу „Ф-14". Продукція кожного з них коштує на 2 мільйони дорожче, ніж це передбачалось за пляном. Морська фльота замовила 48 таких літаків, і їх треба здати до кінця року, але Груммен Корпорація вже відчуває велику нестачу фінансів.

НА ПРИЙНЯТТЯ ДО ПРЕЗИДЕНТА І ПАНІ НІКСОН у Сан Клементе в Каліфорнії прибули 400 кіно і телевізійних „зірок", між ними такі відомі актори, як Франк Сінатра, Карлтон Гестон, Джек Бенні та ін. Президент Р. Ніксон, коротко промовляючи до гостей, суґерував, щоб Голлівуд випускав свої фільми по змозі частіше в ЗСА, а не за кордоном. Він обіцяв дати американській кіноіндустрії „всю можливу підтримку", щоб вона не занепадала.

НА РІЧЦІ ІСТ РІВЕР У НЮ ЙОРКУ напроти будинку ОН є маленький штучно насипаний острівець „Белмонт". Минулого тижня його „захопили" шестеро членів організації для захисту прав жидів у СССР, щоб так виявити свій протест проти переслідування совєтських жидів. Впродовж двох годин той острівець мав назву „Острів свободи". Потім поліція попрохала „напасників" переплисти на беріг.

У ЧЕРРІ ГІЛЛ, Н. ДЖ., ВІДБУЛАСЯ КОНФЕРЕНЦІЯ розповсюджувачів ізраїльських облігацій - „бондів" для допомоги жидам, які прибувають із Совєтського Союзу, часто навіть без клунка в руках. На конференції вирішили розповсюднити в ЗСА і Канаді таких ізраїльських „бондів" на суму в 300 мільйонів долярів.

ВСЬОГО ДВА РОКИ У СВОЄМУ ЖИТТІ КОРИСТАЄ ДИТИНА З НАВЧАННЯ У САДОЧКУ ЧИ СВІТЛИЧЦІ. НАСЛІДКИ ЦЬОГО — ВСЕ, ЩО В ТОМУ ВІЦІ ВОНА ЗАСВОЇТЬ, ДАЄ ПІДСТАВУ НА ЦІЛЕ ЖИТТЯ. НЕ ЖАЛІЙТЕ ТРУДУ І ВИКОРИСТАЙТЕ ЦЕЙ ЧАС ДЛЯ ВАШОЇ ДИТИНИ.

СПОРТ

Спортова атракція у Стейтовому Дні УНСоюзу

„Чорноморська Січ" - Сербський С. К. Елизабет

Як і минулого року, в цьогорічному Стейтовому Дні УНСоюзу, що відбудеться, 10-го вересня в Українському Селі, Бавнд Бруку, Н. Дж., цікавою спортовою атракцією будуть футбольні змагання „Ч. Січ" — Сербський С. К. Елизабет за чашу Округи УНС: Перт Амбой, Нюарку, Джерзі Сити і Пассейку.

Гості тієї великої імпрези матимуть можливість побачити в акції українських футболістів — цьогорічних чемпіонів „Мейджор Дивізії" Шейфер Ліґи Ню Джерзі і півфіналістів за аматорську чашу Америки, під сучасну пору найкращу українську дружину в Америці, що виступає майже в повному українському складі. В цьому році „Ч. Січ" відбула теж свої чергові міжнародні футбольні змагання з дружиною ТУС Зенелягер, Зах. Німеччина, які закінчилися ремісовим вислідом 2:2. Ця сама Зах. Німецька дружина перемогла відому Грецьку дружину з Ню Йорку, вислідом 3:0, професійний футбольний клюб в Делевер 4:1 і зремісувала з іншим професійним клюбом „Астрос" Бостон 2:2.

У минулому сезоні „Ч. Січ" здобула рекордову кількість 25 перемог, два ремісові висліди й зазнала тільки однієї поразки в Піттсбурґу 1:2 в півфінальних змаганнях за чашу ЗСА. Читачі української преси багато читали про цей успішний сезон футболістів „Ч. Січі". Та мабуть не всі зацікавлені любителі спорту мали можливість слідкувати за рецензіями в американській і етнічній пресі, в якій появився цілий ряд чудових рецензій і статтей, що в них визначні спортові репортери прославляли рівночасно українське ім'я.

Подано кілька наголовків з різних газет і міст, під якими були надруковані довгі описи змагань, або серії успішних виступів українських футболістів. „Елизабет. Юкреніси Ін Бетле Фор Лід" „Стар Леджер" — 5 грудня 1971. „Анбітен Фейс Джерман Бутерс" Ню Йорк Пост" — 24 травня 1972. „Юкреніси Січ Бустс Ітс Клеймс" — 25 травня 1972. „Нюарк Юкренісиє — Сенелягер „Штатс Цайтунг унд Геролд" Ню Йорк — 22 травня 1972. „Джермен енд Юкреніснс Фолк Сонґс — 2:2 — „Штатс Цайтунг" — 26 травня 1972. „Юкреніси Січ Зерш меттертен Покаль-Траум" Дойчунґарн ін Нюарк Деклясірт 5:1. „Маґґіс Говст Юкреніснс Сандей" — Ін Істерн Амачор Семіфайнел. „Ді Дейлі Новтс" Кенонсбурґ, Пенсильвенія — 5 червня 1972 і ряд інших.

Ця футбольна дружина вже розпочала солідну підготову до нового сезону, в якім виступатиме в підсиленому складі. Якщо Проводові Шейфер Ліґи удасться зорганізувати так зв. Супер Дивізію з 8-ми найсильніших клюбів Ню Джерзі — „Ч. Січ" є там першим кандидатом. Отже, усі любителі українського спорту, що хочуть першими познайомитися з новим складом „Ч. Січі" на сезон 1972-73, мають можливість це зробити 10 вересня в Українському Селі, Бавнд Бруку. Суперниками наших футболістів будуть Сербські спортовці з міста Єлизабету, дружина в складі якої виступає ряд визначних змагунів, що в останніх роках прибули з Югославії.

Склад „Ч. Січі", як інформує нас менаджер Михайло Паливода — буде вперше після літньої перерви — повний з найкращими футболістами з мин. сезону та кілька дебютантів. Нм дивлячися на фінансові спокуси із численних чужинецьких футбольних клюбів, головно ДАФБ (оберліґи), головні „зірки" „Ч. Січі" залишаються в складі тієї української дружини. Найбільш прикладним українським футболістом, вихованцем „Ч. Січі", який заслуговує на відзначення, є Володимир Каздоба. Будучи заавансованим змагуном він постійно має пропозиції з найкращих чужинецьких клюбів, одначе наш „Володя" не хоче набути марку „наймита чужинців". Склад „Ч. Січі": П. Лісевич, К. Паньків, І. Паливода, Р. Мацкевич, П. Паливода, Л. Лужняк, Л. Ленерей, М. Фарміґа, В. Леонів, П. Ілич, М. Заремба, Т. Понось, В. Ткач, згаданий вже В. Каздоба. Менаджер М. Паливода, заступник Г. Паливода.

Літні висліди „Ч. Січі"

У турнірі за чашу Байнгольда наші футболісти відбули три змагання у своїй групі, в яких зазнали поразки з Італіян Пассейк 1:2, ремісували з Скотс - Амерікен 1:1 і перемогли ФК Гобокен 4:0, у висліді чого зайняли друге місце групи. У наступну п'ятницю „Ч. Січ" відбуде останню зустріч в цьому турнірі з чемпіонатом ЗСА Елезабет СК в змаганнях за 3-тє місце.

„Ч. Січ" віцечемпіоном турніру „Роми"

У неділю 20 серпня ц. р. „Ч. Січ" взяла участь в так зв. турнірі чемпіонів, що його кожного року влаштовує СК „Рома" на площі у Вей Турнір пройшов в 4-ох групах-кожний з кожним і опісля півфінальні гри між першунами груп. У своїй групі „Ч. Січ" перемогла „Бразилію 1:0, Гакенсак Італію 2:0 і таким чином вийшла першуном. У півфіналі наші футболісти перемогли „Італіян" С. С. 3:0 у висліді чого дійшли до фіналу з господарем СК „Рома".

Цікаві і завзяті змагання фіналу закінчилися нерішеним вислідом 0:0. Не зуміли обидві дружини вирішити цієї зустрічі і в догривці, після якої згідно з правилом турніру судді зарядили по три одинадцятки, що їх мали виконати три різні змагуни. Після влучних двох стрілів — І. Паливоди і Л. Лужняка не вийшов стріл Михайлові Фармізі і „Рома" щасливо вийшла чемпіоном. З усіх 6-ти здобутих голів в грах 5 здобув саме М. Фарміґа, одного П. Ілич.

О. Твардовський

У Британії демонструють проти допущення азійських емігрантів з Уганди

Лондон. — У Лондоні відбулася вулична демонстрація проти допущення до Британії виселюваних з Уґанди азійців, що мали британські пашпорти. Британський уряд погодився у принципі прийняти тих формальних британських громадян, але не рішений ще, скільки тих емігрантів прийняти. У цій справі він переговорює з Індією, Пакістаном і Банґладешом, бо ті азійці з британськими пашпортами це насправді пакістанці, індійці або бенґальці. Але до Лондону прибула вже перша група 25-ох таких виселенців — без сотика в кишені. Вони заявили, що коли вони всіли в столиці Уґанди Кампалі до літака, то їм відібрали всі гроші, радіоапарати й стрічкові записувачі, не дозволивши раніше підняти з банку будь-які гроші з своєї ощадности. Однак англійці при всій своїй толеранції, в масі насторожені проти збільшування новими кольоровими імігрантами кольорового населення. У Британії є тепер коло півтори мільйона індійців, пакістанців і чорних із Західньої Індії. Іміграційний закон встановив річну квоту для приїзду кольорових осіб. В останньому часі расова проблема в Британії заспокоїлась, але можливість напливу кількадесяти тисяч нових кольорових осіб знову її загострила. Зрештою, Британія трималася політики „відкритих дверей", тому під час останньої світової війни і після неї не робила перешкод для приїзду політичних емігрантів з зайнятих большевиками країн Европи. Міністер закордонних справ Алек Даґлес Гюм заповів, що з'ясує справу 50.000 виселенців з Уґанди у промові через радіо.

МУЗЕЙНА ХАТА

До Ужгороду незабаром перевезуть розібрану частину хату із с. Хмелів, Рахівнами старовинну гуцульського району. Їй 200 років і вона дуже добре збереглася. Хата збудована з масивних ясенових колод, без жадного цвяха. В Ужгороді її буде виставлено в Музеї народної архітектури й побуту під голим небом.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ІВАН ДОЛИНСЬКИЙ, член УНС Відд. 97 Т-ва І. Франка в Пассейку, Н. Дж., помер 10 серпня 1972 р. на 89 р. ж. Став членом УНС в 1910 р. Полишив у смутку 2 синів: Михайла і Вільяма. Похорон відбувся 12 серпня ц. р. на цвинтарі East Ridge Lawn, Clifton, N.J.
Вічна Йому Пам'ять!
В. Табачук, сек.

ТЕКЛЯ СУКМАНОВСЬКА — членка УНС Відд. 49 Б-ва св. Арх. Михаїла в Торонті, Канада померла 28 серпня 1972, на 89 р. ж. Полишила в смутку сина Стефана, 5 внуків та 2 правнуків. Похорон відбувся на цвинтарі Mount Hope в Торонті, Канада.
Вічна Їй Пам'ять!
Секретар

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСоюзу

НЕДІЛЯ, 3-го ВЕРЕСНЯ 1972 р.

СИРАКЮЗИ, Н. Й. — Місячні збори Т-ва Укр. Січ 39-ий Відд. о год. 3-ій по пол. у відділову бюрі УНДому. Збирання чл. вкладок: субота — 7-10 веч., неділя — 12-3 по пол. На порядку: вибір делегата на XI Конгрес УККА та видача дивідендових чеків. — Управа.

НЕДІЛЯ, 10-го ВЕРЕСНЯ 1972 р.

MONESSEN, Pa. Місячні збори 338-го Відд. о год. 1-ій по пол. в Укр. Залі на 2-ій вул., 213 Скулмекер Аве. Проситься чл. прибути. — П. Янковський, предс., М. Куць, секр.

ТАРЗАН, Ч. 6803. Муму вбиває свого знахора

Чи ти чуєш мене, „обія-чоловіче" Мотта? Чи ти не признаєш ,що маєш великі сили, дані тобі богами — понад іншими мужами? Встань, Мотто, без свого кріса!

О-о-ох! Трата-тата...

Моє плем'я не потребує „обія-чоловіка", який не має інших сил ,як тільки та, що її дає йому кріс! Я не маю мудрости мого батька, але я пізнаю боягуза, як тільки побачу його!

І ти діяв швидко, Муму, як твій батько був би зробив, щоб врятувати Тарзана від кулі боягуза!